

ELOFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre ... 36 kor.
Fél évre ... 18 kor.
Egy negyed évre 9 kor.
Egy hóra ... 8 kor.

Nyilttéri közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Csütörtök, március 22.

II. Miklós cár tragédiája.

Az orosz császár lemondásának drámája. — „Mondja meg nekem a teljes igazságot” — Az utolsó cári aláírás.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

A Times pétervári levelezője jelenti: Módomban van teljesen hiteles értesítést adni arról, hogy mondott le a cár trónjáról. Mikor Miklós cár Bogoloje állomáson azt a tanácsot kapta, hogy ne menjen Pétervárra, megfogadta a tanácsot és Pskovba utazott, hogy ott várja be további sorsát. A kíséretében levő tisztek már mondták, hogy Péterváron forradalmi mozgalom van és a cár e szavakkal fordult kíséretéhez:

— *A forradalmi mozgalom valószínűleg az orosz monarchia végét fogja jelenteni.*

A cár már akkor el volt készülve a legrosszabbra. Gueskow és Surdin képviselők Rodziankó megbízásából Russkij tábornok főhadiszállására utaztak, ahová csütörtökön érkeztek meg. A cár gyér világítású szobában, megtörtén fogadta őket, arca sápadt volt és nagyon gondterhes. Nyugodt önuralmát azonban megőrizte és így szólt Gueskowhoz:

— *Mondja meg nekem a teljes igazságot.*

Gueskow így válaszolt:

— Felső, azért jöttünk, hogy közöljük Felsőgeddel, hogy Péterváron az összes csapatok a mi pártunkon vannak. Annak nincs célja, hogy oda több ezredet küldjenek, a város a kezünkben van és a csapatokat elfognák, mielőtt a pályaudvarra megérkeznének.

A cár így felelt: „Tudom. A csapatokhoz már parancs ment, hogy térjenek vissza a frontra.”

Rövid szünet következett ezután, amelyet a cár eme szavakkal tört meg: „Mit kívánnak önök tőlem?”

Gueskov így válaszolt:

— Felsőgednek le kell mondani a trónról utódja javára és annak nagykoruságáig Alexandrovics Mihály nagyherceg lesz a régens. Ez az akarata az új kormánynak, amelyet Lwow herceg elnöklete alatt alakítottunk.

A cár erre mély meghatottsággal azt mondtotta, hogy nem tud és nem akar fiától elválni és inkább Mihály nagyhercegnek engedi át a trónt. Majd így szólt:

— *Van önnél egy darab papiros?*

A Gueskovnál levő papíron megfogalmazták ezután a lemondó manifestumot.

Fredericks báró — akinek bátyját Péterváron letartóztatták — és a cár egyik adjutánsa voltak jelen a történelmi aktusnál, amelynél a cár saját elítélését írta alá. Rövid idő múlva az asztalon készen ott volt az írás. Aláírása előtt a cár előbb két másik okiratot írt alá. Az egyikben Lwow herceget miniszterelnökké, a másikban Nikolajevics nagyherceget generálisszimussá nevezte ki. Majd néhány másodpercig lehajtotta fejét, azután tollat ragadva, a megindulás minden jele nélkül *utoljára írta le a manifestum alá: „II. Miklós, minden oroszok cárja.”*

A cár szerencsétlenségét növeli az, hogy politikai gondolataihoz személyes gondok is járulnak. Gyermekai kanyaróban súlyosan megbetegedtek és a cárevics életét is féltik.

A Times jelenti Pétervárról: Ugy hírlik, hogy a cárnak megengedték, hogy a kanyaróban megbetegedett gyermekeit, különösen Alexej nagyherceget, aki súlyos beteg, titokban Carskoje-Selloban meglátogathassa.

Hogyan tartóztatták le Protopopovot.

Haparanda. Az orosz forradalmi bizottság

Amerika elismerte az új kormányt.

A Reuter-ügynökség jelenti: A Fekete tengeri orosz flotta csatlakozott az új kormányhoz. Az új kormány hír szerint szabadság-kölcsönt fog kibocsájtani.

Pétervár. A pétervári távirati ügynökség közli: Egy hivatalos közlemény ama zavargásokról, amelyek március 16-án este a keleti flotta hajóin lejátszódtak, ezeket mondja: A flotta egy része Nepenin tengernagy főparancsnokkal szemben bizalmat, másik része bizalmatlanságot fejezett ki. A zavargásoknál a tisztek egy részét megölték, vagy megsebesítették. Az ideiglenes kormány két képviselőt küldött a flottához, akiknek a tárgyalások után sikerült a nyugalmat helyre-

naponta egy újságot ad ki, amelyet ingyen osztanak szét a lakosság közt. Az újság egyik száma leírja, hogyan fogták el Protopopovot. A leírás szerint a forradalom kitörésének napján a дума palotájában megjelent egy prémes ur és ott egy diákhöz fordulva, kérte, vezessék be a végrehajtó-bizottsághoz:

— Én Protopopov vagyok — mondotta — Oroszország azelőtti belügyminisztere. Hazám javát akarom, ezért jelentkezem önként. Vezessenek be a forradalmi-bizottsághoz.

A bizottság elé vezették erre és amikor Protopopovot felismerték, szidalmazni kezdték. Halványan, remegve nézett szét a volt miniszter a teremben. A forradalmi bizottság az őrségnek megparancsolta, hogy tartóztassák le. Feltűzött szuronyok mellett nagy néptömeg kíséretében átvezették az igazságügyi miniszteri palotába, ahol Kerenszky igazságügyminiszterhez vitték. Protopopov így szólt:

— *Kegyelmes uram rendelkezésére állok.*

Kerenszky így válaszolt: A végrehajtó-bizottság nevében fogolynak nyilvánítom önt.

Protopopov ekkor Kerenszkyhez hajolt az-
zal, hogy a fülebe sugjon valamit. Kerenszky egy tiszthez fordulva a következőket mon-
dotta:

— Tiszt ur, a volt miniszter titokban akar közölni valamit, vezessék külön terembe. A külön teremben Protopopov bizalmas dolgokat közölt Kerenszkyvel, amiket álibitólagnyilvánosságra is fognak hozni.

állítani és a hajók legénységét rávenni arra, hogy csatlakozzanak az új kormányhoz. A flottánál most teljes a nyugalom. Sajnálatos módon Nepenin tengernagyot március 17-én megölték. Gornilow tábornagy, akit az ideiglenes kormány pétervári katonai kerület parancsnokává nevezett ki, elfoglalta állását.

Washington. A Reuter-ügynökség nagyon megbízható forrásból közli, hogy az Egyesült Államok kormánya utasította pétervári nagykövét, közölje az új kormánnyal, hogy az Egyesült Államok elismerik.

Pétervár. Statlovics haladóparti képviselőt kinevezték Finnország kormányzójává. Bark volt pénzügyminisztert szabadon bocsájtották.

Stockholm. A Stockholms Tidende jelenti: A torneai rendőrség parancsot kapott valamennyi zsoldárának, 800.000 embernek a harctérre küldésére.

Páris. A Reuter-ügynökség jelenti: Egy kapitány azzal az ürüggyel, hogy levelet akar

Megoszlik a hadsereg felfogása.

Berlin. Párisi lapok szerint Pétervárról még mindig teljesen ellentmondó hírek érkeznek. Egyes hírek szerint a hadseregnek az új rezsimmel szemben mutatkozott ellenállása teljesen megtört, másrészt azonban erős harcok vannak kuszabon a tulajdonosokat kivánó szociálistákkal szemben. Pétervári tudósítások szerint az általános választásoknak a békekötés utáni elhalasztását az ideiglenes kormány megmászhatatlan határozatának tartja, másrészt kénytelen azonban beismerni, hogy az alkotmányhozó ülés azonnali összehívása mellett állást foglaló munkásságot még nem nyugtatták meg. Egy tudósítás a következő részleteket tartalmazza:

Mikor Carskoje-Selóban március

átadni, be akart menni Kerenszky igazságügy-miniszter szobájába. A tiszt viselkedése gyanús volt, ezért megmotozták és kiderült, hogy nála levél, hanem töltött revolver. Mikor letartóztatták, agyonlőtte magát.

12-én az őrség a felkelőkhöz csatlakozott, a cárhoz hű tisztek és katonák a gépfegyvereket állásukba akarták helyezni, a cárné azonban elrendelte, hogy álljanak el ettől a szándékuktól. — *Ne löjjenek, irgalmass testvér vagyok* — mondotta a cárné.

Kopenhága. Dán ember, aki Pétervárról tért vissza, a következőket mondja: 7-én tört ki a forradalom, de az első napokban a rendőrök sok asszonyt, leányt és gyermeket lőttek agyon. Az áldozatok jajveszékését időnkint újabb sortűzek szakították meg. Csak a rendőrök léptek akcióba, a katonák nem. A holttestek az utcán maradtak, amíg a nyugalom helyreállt. Torneában angol katonák vizsgálják az utasokat, az ő utlevelét is angol tisztek láttamozták.

rövidítésére fog vezetni. Annyival inkább, mennél gondosabban fogják a központi hatalmak elkerülni a látszatát is annak, hogy az orosz nép szabad fejlődésének ellenségei volnának.

Visszavert

francia támadások.

Budapest, március 21. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

A három hadszíntér egyikén sem történt jelentős esemény. Hőier altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Berlin, március 21. (Hivatalos.) A nagytámadás jelenti:

Nyugati harctér:

Eső és hóvihár folytán csekély volt a harci tevékenység. Arras és Bertincourt között, Hamstól északra és Soisson északi részében biztosító csapataink az ellenségnek néhány vegyes osztagát **veszteségteljes visszavonulásra kényszerítették**. A Maas jobb partján ma reggel a Fosses-erdőben két francia előretörés megghiúsult.

Keleti harctér:

Jelentőség nélkül előtéri harcok folytak.

Macedóniai harctér:

Nizopolennél, Trnovánál és Rastaninánál lekötöttünk, illetve visszavertünk francia résztámadásokat. A Trnovától északra és Suegovonál átmenetileg az ellenség kezén maradt magaslatokat **rohammal visszafoglaltuk**. Erre az ellenség a közbeeső területet kiürítette. Éjjeli kísérletei, hogy a magaslatokat visszafoglalja, kudarcra végződtek. A Cserna hajlásban tüzersegünk eltalált egy kötött léghajót. A léghajó égve lezuhant. — **Ludendorff**, első főszállás-mester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Hindenburg nyugati visszavonulása.

A Frankfurter Zeitungnak a nyugati harctéren levő tudósítója jelenti: Az Ancre-szakasz március 10-én történt kiürítését az egész Somme-harcvonal és a rajta túl levő terület kiürítése követte. Csapataink Arras-tól az Oise-ig, vagyis légvonalban nyolcvan kilométer, a valóságban pedig több mint százhusz kilométer hosszú vonalon tervszerűen földaltak egy terep-és vonakodva az angolok, akik megszállták Bapaume-ot és Peronne-t, merészen és gyorsan a franciák, akik bevonultak Roye-ba és Noyon-ba.

Miként az Ancre mentén folyt hadművelet kezdetén, az ellenséges jelentések a helyzetet most is úgy igyekeztek lefesteni, mintha kényszerítő erővel hatott volna ránk. A franciák, a kiknek ideges feszültséggel kellett az angolok előnyomulását végignézniük, papirosan haladéktalanul tudatos és bejárat „nyomást” gyakoroltak ránk, a mely állítólag a Fikardiában érte „erős állásainkat”. Tették ezt azért, mert erős akaratuk ellenére sem tudták utólag megállapítani, hogy a harc vonal valamely pontján „győzelmes támadást” intéztek volna ellenünk. A nyomásról szóló jelentés nem mond igazat. Ilyen fölvilágosításokkal csak azt az igen szembeszökő tényt akarják elpalástolni,

Megrövidíti a háborút

az orosz forradalom.

A központi hatalmak egy kiváló diplomataja, aki Oroszországot több éves ott tartózkodása után személyes tapasztalatból ismeri, mondotta egyik berlini lap levelezőjének a következőket:

— Sok felől adták annak a nézetnek hangot, hogy az orosz forradalmat Anglia hívta előre s hogy az nem más, mint angol forradalom, orosz földön. Nincs is kétség abban, hogy a forradalmi kormány nagyjából azokból a politikusokból került ki, kik angol befolyás alatt állanak s akiknek programja a háború meghosszabbítása és kiélezése. Mindezek ellenére sem lehet, hogy az angolok forradalmat csináltak volna csak azért, hogy ezeket a politikusokat kormányra segítsék. Az angoloknak valószínűleg csak az volt a szándékuk, hogy a cárt a дума részére adandó koncessziókra kényszerítsék, de akciójuk úgy látszik, tovább fejlődött, mint ahogy maguk is gondolták.

Az angolok a forradalom megszervezésével a legnagyobb politikai ostobaságot követték volna el, mert ha igaz az, hogy forradalomról mindig csak az tudható, hogy hogyan kezdődik, de sohasem az, hogy hogyan végződik, kétszeresen áll ez Oroszországra nézve. Sohasem látható előre, hogy egy népben, mint az orosz, hová fejlődnek a forradalmi szenvedélyek szabadra bocsátott törekvései, hiszen Oroszország politikai fejlődésének kezdetén áll s ott sokkal inkább uralkodnak az érzések és a misztikus képzetek, mint a tiszta politikai fogalmak. Ehhez járul, hogy az orosz nép az új kormánytól a megoldást és pedig a feladatok gyors megoldását egyáltalán nem remélheti.

Egy forradalmi bizottság sem teremtheti elő a hiányzó vasúti kocsikat és lokomotívokat,

amelyeket az orosz forgalmi krízis előidézett s így a szükségét nem tudja tüstént enyhíteni. Ezek és ehhez hasonló bajok minden jóakarattal és energiával sem magyarázhatják meg, milyen következménye lehet egy generációkon

keresztül tartó rossz kormányzati szisztémának, melyet a háború még gonoszabbá tett. Végre az is tisztán áll, hogy az orosz liberálisok és szociálisták törekvései, melyek a forradalomban egyesültek, egymással merőben ellentétes politikai céllal bírnak. A liberálisok háborús és imperialisztikus célokat követnek a szociálisták, mint a nép képviselői segédelmet akarnak a nyomor ellen, *mindenek felett pedig — békét*.

Ezt mind tudják az angolok is s azért nem hihető, hogy az orosz forradalmat ők hívták elő, mely lefolyásában kedvezőtlen a harci kedvre s a háborús ellenálló képességre. A forradalom tovább fog fejlődni s okvetlenül konfliktusba fog vezetni a nép közt, amely békét akar és a kormány között, amely a háborút akarja folytatni, vagyis a nép között, amely nyomorban van s a kormány között, amely képtelen gyorsan segíteni rajta.

Meg kell továbbá gondolni, hogy a cár, a reakcionárius pártok, a bürokrácia és az egyház jóllehet, most alul kerültek, hatalmas befolyást tudnak kifejteni s hogy ezt a befolyást bizonyára nem hagyják kihasználatlanul. A harc a forradalom és a reakció között tovább fog folyni s minden dolgon keresztül gázolva a hadsereg igyekszik hatni, amelynek magatartásáról mindezekig világos jelentések nem állnak rendelkezésre s amelynek soraiban bizonyára régi kormányzatnak számos híve van és pedig nem lebecsülni való híve. Ehhez járul, hogy

a lövészárak orosz katonája régóta kifáradt.

A központiak tudják miért küzdenek. Az orosz katona ezt sohasem tudta s kérdés, hogy harci kedvét fokozni fogja-e az a tudat, hogy a cárt detronizálták s hogy most azért kell halálba mennie, mert Miljukow és Rodzianko ura ily kívánják tőlük.

Mindezeket összevéve, az igazságot az a nézet közelíti meg, hogy az orosz forradalom jóllehet a háborús pártiakat lökte a kormányrud mellé: *végeredményében a háború meg-*

hogy, mint az angolok őszinte elismeréssel már megmodták, a nyugati harcra valóan a használhatatlan terepnek jól átgondolt és nagyszabású terv szerint megvalósított kiürítése következtében az *iniciativa Hindenburg* ke-

zöbe került. Az entente támadása, melynek érdekében megfigyeléseink szerint a Somme és az Oise között messzemenő előkészület történt, ilyenformán már megkezdése előtt meg-
hiusult.

Ami a marhaárakat illeti, a szövetség-
nás osztályokat és csoportokat állított fel. A
sertés élősulya:

60 kg.-ig	53—62	márka
60—70	57—65	"
70—85	67—75	"
85—100	72—80	"

ez a régi árakhoz képest 20—25 százalék ár-
esökkenést jelent. Az ársúlyesztés követke-
ztében áprilisban a sertések erős kínálatára
lehet számítani.

A marhaárak július 1-től kezdődőleg lép-
nek életbe és pedig a levágásra való marhák
árai július 1-től fogva:

Kihizott ökrök, tehének, hét évnél időseb-
bek, öt éves sovány ökrök, tehének 5 és fél
mázsáig 60 márka.

5 és féltől 7 mázsáig	68	márka
7-től 8 és fél	72	"
8 és féltől 10	76	"
10-től 11 és fél	80	"
11 és fél mázsától feljebb	85	"

A marhahus árai ezek szerint 15 százalékkal
csökkennek.

„Legsürgősebb feladat a béketárgyalások megindítása”

— Szakadás a forradalmi pártok közt. — Miljukov már cenzuráz. —
— *Saját tudósítónk telefonjelentése.* —

Stockholm. A szociálista és a pol-
gári pártok csoportja között egyre
jobban kiélesedik a viszály. A szo-
ciáldemokrata pártok programot dol-
goztak ki, amelynek első pontja az,
hogy a monarchikus alkotmány hely-
ett köztársasági alkotmányt kell
életbe léptetni és *nincs sürgősebb fel-
adat, mint a béketárgyalások megindí-
tása. E program aláírói között van
Czeizze is.*

A Times részletes tudósítást közöl az
oroszlországi helyzetéről. Nemcsak a forradalmi
kormányban, hanem a radikális pártban is éles
ellentétek vannak. Jele ennek, hogy valame-
nyyi lap megtagadta a radikális párt felhívása-
nak kinyomását, mire a munkások vegre-
hajtóbizottsága eltiltotta a további munkát a szo-
ciálistáknak. Lebetetlenné volt téve a sajtó-
megjelenése, s csak akkor vonták vissza a ti-
lalmat, mikor a lapok kijelentették, hogy haj-
landók a felhívás közlésére. Még egy példát
hoz föl az ellentétek illusztrálására a Times.
A pétervári posztógyárban, mely angol tőke
kezeben van, 10.000 munkás nem hajlandó a
vegrehajtó bizottság utasítása nélkül a munkát
megkezdni. A legtöbb nagy orosz gyárban
ugyanaz a helyzet.

Az orosz határról jelentik: A különböző
pártok között nagy ellentétek vannak. A radi-
kális párt nem ismeri el a forradalmi kor-
mányt, csak az újonnan választott дума végre-
hajtó bizottságát volna hajlandó elismerni.
Alexandrovics Mihály épen azért nem fogadta
el a trónt, mert az állapotokat nagyon vesze-
delmeseknek találta.

Pétervárról jelentik: Dacára a po-
litikai cenzura eltörlésének, Pétervár-
ról csak az Havas, Reuter és entente
laptudósítók adhatnak föl táviratokat,
de ezek is csak akkor, ha Miljukov
vagy maga szövegezi, vagy pedig
helyben hagyja. Más híradás lehetet-
len. Pokrovski volt külügyminisztert
szabadlábra helyezték. Miljukov kü-
lön irodát bocsátott rendelkezésére a
duma palotában. Paleologos francia,
Cherioti olasz nagykövete itt felke-
resték. Buchanan angol nagykövet
még mindig nem látható, a nagykö-
vetség épületét állandóan fegyveres
őrség és titkos rendőrség őrzi.

A Daily Chronicle jelenti Pétervár-
ról: Noha kimondták a sajtószabad-
ságot, az összes lapok szigorú ellen-
őrzés alatt állanak, Miljukov szemé-
lyesen vizsgálja át előzetesen a cik-
keket és csak azokat engedi keresz-
tül, amelyek az új kormányra kedve-
zőek. A Novoje Vremja hevesen tá-
madta a cárt, idiotának és bolondnak
nevezve és örömet fejezte ki, hogy II.
Miklós kezéből kivették a hatalmat,
amelyet eddig kegyencei és lakájai
gyakoroltak.

Heisingfors. Finnországban éhínség van.
Nemcsak az élelmiszerek, hanem a takarmány
is teljesen kifogyott. A hatóságok képtelenek
újabb készleteket előteremteni. Az izgatottság
nőttön nő.

Páris. A Petit Parisien jelenti: Hiva-
talanul jelentik, hogy Ruszkij, Brusilov,
Evert és Gurko tabornokok és hadsere-
gek most ismerik el a forradalmi kor-
mányt.

Drágább kenyér, olcsóbb hús.

— *Saját tudósítónk telefonjelentése.* —

Az Aradi Közlöny megírta, hogy a német
birodalom szövetségstanácsa úgy határozott, hogy
1917-ik évben felemeli a gabonaárakat és le-
szállítja a húsárakat. Az összes előmunkála-
tok megtétele után a birodalmi tanács Bátoréky,
a birodalmi közéleti központ elnökének
vezetésével tartott ülésében az árakat már meg-
szabta és ezeket az a következőképen állapí-
totta meg:

A szövetségstanács a hadiélmezési hivatal
árjegyzékét lényegében változatlanul fogadta el.
Eszerint a berlini kerület számára a rozs árát
tonnánként 270 márkában, a buza árát 290
márkában állapította meg, illetőleg ennyire
emelte fel. A zab- és árpaárakat leszállították.
A zab ára, amely a múlt évben 300 és 360
között váltakozott, a következő évben 270—300
márka lesz. Az árpa ára, amely a múlt évben
360 márka volt, a következő évben 300—340
márkára maximáltatott. A hüvelyes vetemények
és olajtartalmu növények árai a következő év-
ben is ugyanazok maradnak, mint eddig. A
szállítási feltételeknél későbbben, az új szerve-
zet felállítását után fognak határozatot hozni.
Az árpa, amennyiben a gazdasági üzem egyen-
súlyban tartása megengedi, csakis emberi táplá-
lételül fog szolgálni.

A cukorrépa legalacsonyabb ára a már ko-
rábban kiadott szövetségstanácsi rendelet alap-
ján mázsánként 2,50 márka lesz. A burgonya
ára, amely ez évben átlag 4,50 márka volt,
ezentúl 5 márka lesz, de egyes burgonyafajok,
különösen a finomabb ételburgonya 6 márkára
emelkedik. Az őszi burgonyaár nem mint ed-
dig október 1-én, hanem már szeptember 15-én
lép életbe s a magasabb árak e naptól fogva
számítandók. Az ételburgonya ára egész év-
ben változatlan marad, a gyárüzemek számára
való burgonya árai a viszonyok folytán változ-
hatnak.

A kalarábé, a karórépa, a marharépa je-
lentékenyen kisebb árban lesz kapható, mint
eddig, mázsánként 1,50 márkáért, 2,50 márká-
ért, illetve 1,75 márkáért.

A hadiélmezési hivatal főnöke jogosítva
van az árunemek árait a viszonyokhoz mérten
felemelni vagy leszállítani.

TORVÉNYKEZÉS.

A szökött katona füzlete.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A temesvári hadbíróóság ma folytatta Je-
szenszky György bűnügyének főtárgyalását. A
bíróóság a védő indítványára elrendelte Kintzig
János főispán tanu kihallgatását aziránt, hogy
való-e az, hogy száz vagon fára kötést kötött
Jeszenszkyvel a konopi uradalomból. Ezután a
tegnapi tanukihallgatásokat folytatták. Hollen-
der Alfréd szakértő ezek során azt a kérdést
intézte vádlotthoz, miért adott el egy olyan va-
gon fát 380 koronáért, amelyet 380 koronáért
vásárolt.

Vádlott: Azért, mert ez volt az a fa,
amelyet Sár és Háromy Temesváron nem vett
át és amelynek a vasuti fekbére napról-napra
növekedett. Más kereskedők is adnak el vesz-
teség mellett árut.

Goro Artur dr. védő: Tiltakozom az ellen,
hogy a szakértő szakkérdések helyett jogi kér-
déseket tegyen föl a vádlottnak. Kérem elren-
delni, hogy a bizonyítási eljárás során jogi
természetű kérdéseket a bíróóság ne enged-
jen meg.

A hadbíróóság tanácskozássra vonult vissza
a védő kérelme tárgyában. Negyedórai tanács-
kozás után Brindusa Sebestyén dr. őrnagy
tárgyalástvezető kihirdette a határozatot, mely
szerint a szakértő kérdésének föltételét nem
engedélyezi és vigyázni fog a bíróóság arra,
hogy a bizonyítási eljárás során jogkérdések
ne merülhessenek föl.

Ezután következett Mándy János kores-
máros tanukihallgatása, akinél Jeszenszky 80
korona adósságot csinált. A vendéglős elmon-
dotta, hogy Jeszenszky György egy kadet tár-
saságában járt nála és tiszték részére vásárolta
a bort és élelmiszereket. Többször adós szokott
maradni, de mindig megfizette. A 80 koronás
tartozást sem rosszhiszeműen csinálta.

Védő kéri a kadétnak és azoknak az egyé-
neknek beidézését, akikkel a szökött katona
mulatni szokott. A bíróóság tanácskozás után
ezt a kérelmet elutasította, mire Goro Artur dr.
védő semmisségi panaszt jelentett be. Ezzel a
mai főtárgyalás véget ért.

§ **Megszűnt sajtóperek.** Gyulay István
gróf és Lukácsy Lajos bejelentették az aradi
kir. törvényszék büntető bíróságához, hogy
az egymás ellen folyamatba tett sajtópereket
köleszőnösen visszavonták.

Hegedüs Ede alezredes bűnpere.

— Befejezte a bíróság a tanukihallgatást. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A nagyszombati hadosztálybíróság ma reggel kilenc órakor folytatta Hegedüs Ede alezredes bűnpereinek tárgyalását és a mai napon befejezte a megidézett tanuk kihallgatását, úgy, hogy a bíróság áttérhetett ama tanuvalomások felolvasására, amelyek jegyzőkönyvek alakjában fekszenek a bűnügy iratainál. Ezeket a jegyzőkönyveket a vádnak megfelelően, csoportokba osztotta Hummel Ferenc alezredes hadbíró, tárgyalás vezető és ennek megfelelően ma a vád első pontjában hangoztatott: hivatalos hatalommal való visszaélés és megfélemlítés útján való zsarolásra vonatkozó vallomásait olvasták fel azoknak az internáltaknak, akik személyesen nem jöhettek el, részint azért, mert a fronton vannak, másrészt pedig, mert vagy az ellenség fogságában vannak, vagy elesetek.

John Jenakie tábornok kilenc órakor nyitotta meg a főtárgyalást. Mint megírta az Aradi Közlöny, a hadbíró tegnap az ülés végén bekérte Banciu Demeter főfoglárnak számadásait, hogy az internáltak részére vásárolt szalmáról és élelmiszerekről vezetett elszámolásokat megvizsgálja. Ez a vizsgálat szükségessé tette, — mondotta a tárgyalást vezető — hogy Gábor Ferenc főhadnagy még egynéhány kérdésre felvilágosítást adjon.

Braun Rudolf dr. katonai ügyész: Mikor tegnap átnéztük a számadásokat és az élelmiszeri könyvet, azt láttam, hogy a főhadnagy ur 1915. január elsőjétől 18-ig hatezerkétszáz koronát vett fel, reggelire szánt illetmények fejében. Mi történt a pénzzel?

Tanu: Mikor a katonai parancsnokság engedélyezte, hogy az internáltak teát és cukrot kapjanak, Hegedüs alezredes ur azt parancsolta, hogy miután az epidémia miatt az emberek egy része nem vehet magához szilárd vacsorát, a többiek, az egészségesek pótvacsorához jussanak. Az ehhez szükséges élelmiszereket nyilvános árlejtésen szerezte be Banciu főfoglár. Ot ajánlat érkezett be és a legolcsóbb kapta meg a szállítást. Így naponta jött be burgonya és a tea meg cukor árán megtakarított pénzt, amit nem használtunk fel, átadtam Lachmann százados urnak, aki azt az eme kiadásokról vezetett számadási könyvben el is ismerte. A pontos feljegyzések megvannak ezekről a dolgokról és azt bármelyik pillanatban betérjeshetem a hadbírósnak.

Az ügyész ezután még több számadási tételre vonatkozó kérdést intézett a tanuhoz, aki kijelentette, hogy ő pénzt nem kezelt, de tudja, hogy minden kiadási összeg pontosan el lett számolva. A főhadnagy kihallgatása után el is hozta az elszámolások könyvét és bemutatatta a bíróságnak.

Fizettek-e az internáltak az intervencióért?

Munteán Viktor dr. ügyvéd: Nekem is lenne még egynéhány kérdésem a tanuhoz. Főhadnagy ur kísérté Pop Csicsó dr-t a táborba?

Tanu: Nem. Én november elején jöttem a táborba és tudtommal azóta a képviselő ur nem jelent meg nálunk. Az a tiszteletteljes megjegyzésem van, hogy nem állhat meg a képviselő urnak tegnap tett az a kijelentése, hogy ő fáradozott és tett volna a birodalmi szerbek érdekében valamit. A dolog úgy áll, hogy a birodalmi szerbek érdekében én jártam el.

Ügyész: Hátha a képviselő ur az ön tudta nélkül mégis benn volt a táborban? Például az alezredes ur engedélyével.

Tanu: Nem lehetett, mert senkinek kaphatott engedélyt, minthogy epidémia volt.

Védő: Tud-e arról a főhadnagy ur, hogy a képviselő ur az internáltaktól pénzt kapott az intervencióért?

Tárgyalást vezető: Ez egy teljesen irreleváns kérdés a vád megítélése tekintetében.

Védő: A kérdés nem közömbös, mert ha a képviselő ur díjtalanul dolgozott a szerbek érdekében, akkor mért kellett Bécsbe mennie, miért nem fordult a könnyebb és olcsóbb úthoz, az alezredes urhoz?

Tárgyalást vezető: Okolja meg a védő ur a kérdés feltevését, mert másképp nem engedhetem meg, hogy a tanu válaszoljon rá.

Védő: Indokolásomban nincs sok hozzátennivalóm ahhoz, mit már elmondtam.

Ügyész: Tiltakozik a kérdés feltevése ellen, mert a képviselő kijelentette már, hogy készkiadásának fedezésére kapott pénzt az internáltaktól és megvoltak az okai, hogy miért nem ment Hegedüs alezredes urhoz, hanem Bécsen és Szerajevón át igyekezett a helyzetet javítani.

Védő: Szeretném, ha részletes felvilágosítást kaphatnánk a tanutól, mert rá kell világítani arra, hogy Pop Csicsó dr. nem mint ügyvéd, hanem mint politikus és képviselő érdeklődött melegen az internáltak ügyei iránt.

Tárgyalást vezető: Nem engedem meg a kérdés feltevését, azonban ha a felek indítványt tesznek, a bíróság dönteni fog felte.

Hegedüs négyes parancsnoksága.

A bíróság tanácskozás után úgy határozott, hogy a kérdés feltevését nem engedi meg, mert Gábor főhadnagy mai megjelenése már teljesen irreleváns a bizonyítás lényegére és csak egynéhány kiegészítő kérdés céljából kérte a bíróság a megjelenését.

Tárgyalást vezető (Hegedüs alezredeshez): Milyen hivatalai voltak az alezredes urnak abban az időben, amelyből a bűnpör ered?

Hegedüs alezredes: Allomásparancsnok és térparancsnok voltam, továbbá a tábornak is én voltam a parancsnoka.

Tárgyalást vezető: Kik voltak ön mellé mint tiszték beosztva? Volt törzstiszt?

Hegedüs alezredes: Igen. Schreiter alezredes volt mellettem. Be volt azonkívül osztva Jarabin százados, Trab főhadnagy, rövid ideig Radó főhadnagy, decemberben jött még Negrea őrnagy.

Tárgyalást vezető: Milyen állása volt még?

Hegedüs alezredes: A fegyvertételnek voltam a parancsnoka, itt egy tisztem volt, de az megbetegedett, azután jött Wolt tiszthelyettes, míg végre októberben jött Gábor, később kaptam több tisztet.

A valjevói zenekar.

A bíróság ezután áttért Lenkei Béla aradi színész kihallgatására, aki kulesár volt az internált táborban, majd később az irodában dolgozott.

Tárgyalást vezető: Az alezredes ur azzal van vádolva, hogy önnel arcképet festetett a szolgálatra szánt idő alatt.

Tanu: Sohasem kaptam az alezredes urtól megbízást és sohasem festettem abban az időben, amikor szolgálati elfoglaltságom volt, hanem azt az időt használtam fel, amely kötelezettségeim elvégzése után maradt. Nem akar-

tam tétlenül tölteni az időt és ezért festettem, minthogy művészember vagyok.

Tárgyalást vezető: Tudott-e az alezredes ur arról, hogy ön az ő arcképet festi?

Tanu: Azt én nem tudom, hogy tudott-e róla, én a rendelkezést az alezredesné őnagyságától kaptam.

Tárgyalást vezető: Nem hanyagolta el emiatt a katonai szolgálatot?

Tanu: Nem, mindig pontosan elvégeztem a dolgomat s miután ez megtörtént, nem tettem össze a kezemet, mert családomat kellett fentartanom és nem akartam, hogy nyomorogjanak, beteg feleségem volt és csecsemő gyermekem, akik nem tudtak megélni ötven korona havisegélyből. Az alezredes ur nem is tudhatott arról, hogy én festek, mert azt a parancsot kaptam, hogy mikor az alezredes ur bejön a szobába, dugjam el a festményemet.

Tárgyalást vezető: Hány képet festett és mit kapott értük?

Tanu: Lefestettem az alezredes urat, a feleségét és a tüzérhadnagy fiát. Körülbelül kétszáz koronát kaptam, ezenkívül pedig az alezredesné őnagysága gyermekeimnek küldött játékokat.

Tárgyalást vezető: Mit tud az internáltak táborában uralkodott állapotokról?

Tanu: Csak a legjobbat mondhatom. Az én tudomásom szerint még lelki szórakoztatásukról is történt gondolkodás, mert határozottan emlékszem, hogy koncerteket is rendeztek, mert volt itt egy Valjevóból hozott zenekar, amelyet én tanítottam be magyar nótákra.

Ügyész: Egyszer rajtakapták magát, mikor délelőtt festett?

Tanu: Egyszer sem.

Ügyész: Hát mikor festett?

Tanu: Precíz az órákra nem emlékszem, de tudom, hogy csak a szabad időmet használtam fel. Különbösen is úgy tudom, hogy van egy miniszteri rendelet, amely szerint a művészberek a maguk metierjében foglalkoztathatók.

Ügyész: Ezt a rendeletet csak 1915-ben adták ki.

A tárgyalást vezető azután kérdést intéz a felekhez a tanu megesketésére vonatkozólag.

Ügyész: Ellenzi a megesketést, mert a tanu tulajdonképpen tettestárs, minthogy nem lehetett volna őt, mint fegyverképes katonát elvonni a katonai szolgálatól, ha ő nem tényleg volna, hogy elvonják.

Védő: Ez az okoskodás nem áll meg és kéri a tanu megesketését.

A bíróság rövid tanácskozás után elrendeli a megesketést, mert megállapította, hogy a tanu nem tettestárs és egyáltalában semmivel sem vádolható.

Az utolsó tanu.

Utolsó tanuul a hadbírósnak Kindlein József törzsőrmestert, volt főkulesárt hallgatta ki, akinek a tárgyalást vezető megmondotta, hogy mint gyanúsított ellen eljárás van folyamatban, mert hivatalos állásával visszaélt, az internáltaktól különböző címeken pénzt fogadott el, nem engedte őket panaszkodni és fegyelmeleg megbüntette őket, noha ehhez joga nem volt. Ezek alapján, ha akarja, megtagadhatja a vallomást.

Tanu: Vallani akarok. Elmondja, hogy az alatt az idő alatt, míg ő a táborban volt, a helyzet jó volt minden tekintetben és tagadja, mintha valamely szolgálatért borraivalót fogadott volna el az internáltaktól.

Ezután tért át a bíróság az írásban előtte fekvő vallomások felolvasására, melyekkel a vádhatóság azt akarja bizonyítani, hogy az internáltak nem panaszkodhattak és hogy őket hazaárulóknak, királygyilkosoknak nevezték és hogy a helyzetük nem volt megfelelő.

Demagógia és választójog. (Tisza István gróf beszéde a főrendiházban.)

— Saját tudósítónk teleteljelentése. —

A főrendiház báró Josika Samu elnöklésével ma délelőtt 11 órakor ülést tartott. Néhány perccel az ülés megnyitása előtt megjelent a folyosón Tisza István gróf miniszterelnök, akit betegségéből való felépülése alkalmával ovációval fogadtak a főrendek.

Az elnök kevésszámú főrend jelenlétében nyitotta meg az ülést.

A háboru eseteire szóló kivételes intézkedésekről alkotott 1916. évi IV. törvények ki egészítésére vonatkozó törvényjavaslatot a főrendiház általánosságban és részleteiben hozzászólás nélkül elfogadta. Következett a napirend második pontja, a most dúló háboruban a hazáért küzdő hősök emlékének megőrzéséről szóló törvényjavaslat.

Hadik János gróf helyesli a törvényjavaslatot, jöjjék kizártnak tartja, hogy akadna volna község, amely törvényjavaslat nélkül is megemlékezett volna hőseiről. Ezzel a javaslattal azonban nem tettünk eleget kötelességünknek hazánk hős fiaival szemben. A képviselőházban e törvényjavaslat tárgyalásánál indítványt terjesztettek elő, hogy azok, akik a hazáért vérezték és élve jöttek haza, bevétel-senek az alkotmány sáncába. Ezt az indítványt ebben a Házban én magamévá teszem. Arról van szó, hogy választójogot kapjanak azok, akik elég jók voltak arra, hogy meghaljanak a hazáért. Idézi a német birodalmi kancellárnak a jogok kiterjesztéséről mondott beszédét. Ha nem akarjuk meghallani a történelmet intő szavát, nagy szociális megrázkódtatásoknak tesszük ki az országot, mert a fejlődést megakadályozni nem lehet. A munkásság megmutatta, hogy megvédi az országot, ezektől félteni az országot — és ezt Zelenski grófnak mondja — frivolitás és hipokrizis. A javaslatához a következő módosítást nyújtja be:

Mindazoknak az állampolgároknak, a kik a háboruban harctéri szolgálatot teljesítettek és a Károly-keresztet elnyerték, husz éves koruktól megadandó a választójog.

Gróf Tisza István miniszterelnök: Már csak fizikai állapota miatt is csak nagyon röviden válaszol az elhangzott beszédre. Nem akar ezáltal arról szólni, hogy a háboru milyen hatással lesz a népek pszichológiájára, utóvégre nyitva kell tartani szemünket és lelkünket az események tanúságai előtt. De neki nem volt szüksége a háborura ahhoz, hogy egy messzesemenő szociálpolitika szükségességéről meggyőződjék.

— Ifjú korától fogva az a meggyőződése, hogy egy valóban szabadelvű, bölcs, az élet valódi igényeivel, a munkások fajsúlyával számoló szociálpolitika útján kell megvetni az emberiség jövőjének és boldogságának alapjait. E felfogásán a háboru nem változtatott.

— Csak az ellen a beállítás ellen szól, mintha a szociálpolitikának valódi alapvető eleme a választójog volna. Majdnem azt mondhatná, hogy ellenkezőleg áll a dolog, mert ha a szavazati joggal olyan rétegeket ruházunk fel, amelyek ezt bölcsen gyakorolni nem tudják, akkor nem a népek, hanem a demagógoknak tesszük szolgálatot és nem a szociálpolitika ügyét szolgáljuk, de olyan parlamenti helyzetet teremtünk, amely megakadályozza a higgadt szociálpolitikai munkát.

— Az összehasonlítás a magyar és porosz választójog között nem állhat meg. Poroszországban egy múlt századbeli választói jog áll fenn és minden szabadelvűen gondolkodó ember régóta sürgette Poroszországban ennek a választójognak a reformját. Nagyon természetes, hogy a reform mikéntjére befolyást gyakorol az, hogy a német birodalomban már fél-század óta megvan az általános választójog. Nálunk a helyzet más. Nálunk közvetlenül a háboru előtt alkottunk meg egy választójogi törvényt, amely az általános választójog elvi alapján áll. Kérdi, nem helyes-e megvárni előbb a még ki sem próbált reform gyakorlati hatását és csak ezután tenni esetleg egy újabb lépést? A német birodalom egységes

nagy nemzeti állam, a német társadalom átlagos műveltsége nagyobb, mint a miénk, a német alkotmány nem ismeri a parlamentárizmust, — ez három kardinalis különbség. Ezt figyelembe kell vennünk és azután el kell döntünk, vajjon tanácsos-e egy újabb lépést tenni. Kéri a főrendiházat, hogy ne fogadja el Hadik módosítását.

Utána Vay Gábor szólalt fel, Zelenski gróf beszédével polemizál és a választójogot sürgeti.

Több szónok nem lévén, a vitát berekesztik, ezután általánosságban és részleteiben is elfogadják a kormány jelentését.

Ezután a kisebb jelentéseket intézték el, amelyek során Szécsényi Aladár gróf a latifundiumok ellen szólalt fel és a nagybankok földbirtok vásárlásait kifogásolta. Birtokpolitikát sürget és a bankok földvásárlási tulkapásának megfékezését.

Ujvári Adolf báró az ipari érdekeket veszi védelmébe.

Kegyelői Gábor gróf a többtermelésről beszélt és a nép ezirányú tájékoztatását sürgeti.

Géllányi Imre báró földművelésügyi miniszter kifejti, hogy már a népiskolákban be kell vezetni a többtermelés eszméjét, a gazdasági egyesületeknek pedig gyakorlati példákkal kell bemutatni.

Jankovich Béla közoktatásügyi miniszter a tervbeveti gazdasági tanonciskolákról beszélt.

A jelentéseket kiadják a bizottságoknak és ezzel a mai ülés véget ért.

Lábas Juci arcképe.

— Saját tudósítónk teleteljelentése. —

A Király-színház kedves tagjának Lábas Jucinak póze van az egyik budapesti járásbírószágon. Bepörölt egy asszonyt, akinek a Rózsa-utcában randevus lakása van. A művésznőt sajnálni lehet, hogy ilyen kinos ügye akadt, viszont igazsága volt, hogy nem hagyta, hogy visszaéljenek a nevével s akármilyen válatos egy ilyen ügyben szerepelni, nem tehetett egyebet Lábas Juci, mint amit tett. Beesületsértési pört indított. A pör anyaga a következő:

Bettaglianiri Pálné, aki 25 éves nő, a Rózsa-utca 47. szám alatt találkahelyet tart fenn. Neve is van a műintezetnek, minden körökben „Kató” néven ismerik ezt a helyet. Bettaglianiré azzal henegett el egyik vendég előtt, hogy Lábas Juci is oda szokott járni, meg is lehet ismerkedni vele, hogy nagyobb nyomtérket adjon szavainak, az asszony elővett egy arcképet, mely tényleg hasonlított Lábas Jucihoz. Akinek a fényképet megmutatták, rögtön tudta, hogy az asszony visszaél Lábas Juci nevével, elment tehát a művésznő egyik férfitársához és elmesélte neki a dolgot. Az illető akkor megjelent a találkahelyen, ahol Bettaglianiré nem volt smucig, neki is felajánlotta Lábas Juci ismerőse felkérte az asszonyt, hogy hívassa el a színésznőt. Bettaglianiré azonnal el is küldött érte és meg is jelent egy leány, aki hasonlított Lábas Jucihoz, tényleg azonban Pap Katalinnak hívják, egy 24 éves foglalkozás nélküli nő.

Erre Lábas Juci elment a rendőrségre és feljelentette a Rózsa-utcai asszonyt. A feljelentés után megjelent egy detektív a Rózsa-utcai asszonyt és leleplezte az asszonyt s a fényképet, amely tényleg nagyon hasonlított Lábas Jucihoz. Pap Katalin, 24 éves, tagadta, hogy ő tudott volna az egész ügyről. Sejtelmese volt, hogy Bettaglianiré őt Lábas Jucinak adja el s hogy ezen a néven árulja. A Rózsa-utcai asszony természetesen szintén tagadja, hogy a fényképet ő Lábas Jucinak mutatta volna be.

A rendőrségről áttették az ügyet a büntető járásbírószágra. Beesületsértés címén folyik az asszony ellen az eljárás. Akármilyen súlyos is a cselekmény, a törvény nem minősíti súlyosabban a dolgot, csak beesületsértésnek. A művésznőt dr. Edvi Illés képviseli a járásbírószágon. Március hetedikére volt kitűzve a tárgyalás Farkas bíró előtt. Több tanút idéztek be. Edvi doktor azonban késétt s miután főmagánvádló részéről nem jelent meg senki sem, a bíróságnak meg kellett szüntetni az eljárást Bettaglianiré ellen.

Pár perccel a megszüntetés után megjelent Edvi Illés dr. s kijelentette, hogy villamosközlekedési zavarok miatt késétt s hogy igazolással fog élni s kéri fogja az eljárást folytatását.

A hadikárok furesaságai.

— Husz koronás segély az asztrakán bundás hölgynek. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Jelentette már az Aradi Közlöny, hogy a kormány elrendelte az erdélyi menekültek kárának és az ellenség, vagy a saját hadseregünk által okozott veszteségeknek összeírását. A kormány ugyanis azzal a tervvel foglalkozik, hogy megtérítse az erdélyi menekültek kárait. Ez a kár megtérítés teljesen független az erdélyi menekülteknek adandó anyag- és szerzők szám segélytől, valamint a kereskedelmi és iparkamarák által folyósítandó letelepülési segélytől. A kár megállapító bizottságok Hunyadvármegyében már megkezdték működésüket és igen érdekes adatokat állapítottak meg. Olyan cégek, amelyek száz-kétszáz koronás adósságot sem tudtak a román háboru kitörése előtt kifizetni és akiken kétszáz koronás adósságot sem tudtak behajtani és most 150—160 ezer koronás kárszámlákat mutattak be. E sorok írójának alkalmá volt látni a következő kiskereskedői kárszámlát:

195 kilogram tea 8.960 korona.

Egy waggou kooka oskor 12.000 korona.

Fél waggou ópókrém 6.000 korona.

280 kilogram csokoládé 2.600 korona.

Általában az emberek úgy képzelik a károk megtérítését, hogy ez jó alkalom a meggazdagodásra. Az összeíró bizottság természetesen kellő értékére szállítja le a túlvérmes reményeket és csak a tényleg okozott károk megtérítését hozza javaslatba. A bizottság tagjai ugyanis jól ismerik egy-egy járásnak minden lakóját és tudják, hogy ki mennyi vagyonnal rendelkezett a román háboru kezdete előtt. A bizottság egyelőre annak a tisztázását tartotta szükségesnek, hogy az okozott károkat hadiszolgáltatásnak, vagy hadikárnak kell-e minősíteni? Az erre vonatkozó 1912. évi 68. törvények ugyanis nem elég precizen definiálja ezt az ügyet és ezért a belügyminiszteriumhoz fordultak utbaigazításért. A belügyminiszterium a fősolgabírószágon elbírálása alá boosájtotta ezt a kérdést és értesülésünk szerint a Hunyadvármegyében most folyó kár megállapítást leginkább hadiszolgáltatásnak minősítik. A hadiszolgáltatás okozta károkat az a hadsereg téríti meg, amely azt előidézte. Az ellenség által okozott kár megállapítása felől a kormány még nem intézkedett, mert ezt a képviselőháznak kell meghatározni. Tisza István gróf miniszterelnök tudvalevőleg egy alkalommal olyan kijelentést tett a parlamentben, hogy nem híve annak az irányzatnak, amely az ellenséges betörés okozta károk megtérítésére irányul. Erre vonatkozólag tehát a képviselőháznak új törvényt kell hozni. Megjegyezzük különben, hogy a külföldi államok sorra megtérítik az ellenség által előidézett károkat a saját polgártársaiknak.

Aljon itt végül egy történet annak igazolására, hogy a menekülés alkalmán egyesek miképpen igyekeztek saját hasznukra fordítani. Néhány hónappal ezelőtt egy hunyadvármegyei előkelő külsejű hölgy állított be egyik aradi közhivatalba és zokogó hangon mondta a következőket:

— Hunyadvármegyéből menekült az egész családunk, az utam hadbarozott, én pedig apró

gyermekemmel Aradon egy kis zugban húztam meg magamat. Minden vagyonunk és üzleti berendezésünk elpusztult, semmit sem tudunk megmenteni, csupán 1200 korona készpénzt, amely már elfogyott. A gyermekeim megbetegedtek és most képtelen vagyok őket gyógykezeltetni. Valami segílyt kérnék.

A hivatalnokok szíve megesett a könyező hölgyön és pillanatnyi segélyképen husz koronát utaltak ki számára. Csak később világosította fel őket egy régi hunyadmegyei közigazgatási főosztályos, hogy a síró asszony férjének negyedmillió korona vagyona van és egyik aradi pénzintézet 150.000 korona betétet kezel.

Ez a kereskedő néhány héttel ezelőtt visszatért régi városába és megnyitotta üzletét, amely gyorsan fellendült. A községi előjáróság ekkor arra kérte az illetőt, hogy régi adótarifáját, 200 koronát fizesse meg, mert a községnek szüksége van a hátralékos adókra. A kereskedő arra kérte az előjáróságot: adjon

neki haladékat, vagy engedje meg, hogy az adót részletekben fizesse, ezt azonban a hatóság nem teljesítette és azonnal zár alá vette a lakás néhány ingóságát. A kereskedő felesége ekkor kapta magát és beutazott Dévára Csulav Lajos alispánhoz, aki előtt szintén zokogva esetele sötét nyomorukat. Az alispánt meghatotta az asszony kesergése és kijelentette, hogy telefonon fogja az adófizetési haladék megadására utasítani a községi előjáróságot. Az alispán előzékenyen kísértette ki az előzobáig a hölgyet, aki ott magára öltötte legalább kétezer koronát érő asztrakán téli bundáját. Az alispán ekkor tágranyilt szemekkel fordult a hölgyhöz:

— Ugy látom asszonyom, hogy ön engem tévesen informált vagyoni helyzetéről. Az, aki ilyen téli bundával rendelkezik, nem lehet olyan szegény, hogy kétszáz korona adóösszeget egyszerre ki nem fizethetne. Sajnálom, de ezek után nem fogom a községi előjáróságot engedékenységére felszólítani.

Behálózta a Narodna-Obrana Horvátországot is.

— Szmracsányi György vádja a horvát politikusok ellen. —

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

A képviselőház mai ülésének végén, délután félhatkor áttért az interpellációk tárgyalására. Szász Károly elnök jelenti, hogy Apponyi Albert gróf és Pojányi Dezső bejelentett interpellációik ehalasztását kérték, amit a Ház helyeselve tudomásul vett.

Szabó István (nagyatádi) a vidéki malmok benzinnel, olajjal és szénvel való ellátása érdekében interpellál. Az interpellációt kiadják a kereskedelmi miniszternek.

Szmracsányi György a következő interpelláló. Már a háború kitörése előtti napokban, — ugymond — vészkiáltást hallatott, amelyben rámutatott a Narodna Obrana üzemleire. Azóta dacára azoknak a cáfolatoknak, amelyeket szerb részről kürtöltek világgá, a külügyminisztérium Vörös könyve teljesen igazolta az ő adatait. Időközben Szerbiát is elfoglaltuk és olyan fontos bizonyítékok kerültek kezünkbe a Narodna Obrana-ról, amelyek minden állítását igazolták. Rámutat arra, hogy az egyesület kiterjesztette üzemleit Horvát-Szlavonországra, Csehországra, minden szerb lakta területre és lehetetlen állapotokat teremtett, amelyek már a háború kitörése előtt is éreztették hatásukat. Mégis sajnálatos jelenség volt, hogy 1914. július havában Rajacsics báró volt horvát bán, aki még most is itt ül közöttünk, nyíltan védelmébe vette az egyesületet és sajátosság, hogy Tisza István gróf és az akkori többség helyeselték a volt bán szavait. Azok, akik a tudatlan szerb népet fellázították és ellenünk izgatták, ma is vezető szerepet játszanak Horvátország és Szlavonia közéletében és a kormány támaszai.

(Magyar ellenes üzemek.)

Tisza István gróf nyomban válaszolt az interpellációra. Hosszu beszédben rámutat arra, hogy ő is ugyanazon a véleményen van, hogy azokat, akik a népet felheccelték meg kell büntetni, de óvatossággal kell fogadni a Horvátországban és Szlavoniában eredő információkat, mert mióta nagyszerű agitáció nyomait fedezték fel ott, amelyet a legnagyobb szigorral üldöznek is, olyan helyzet állott elő, amely a legkötösebb vádaskodásokra adott okot és alkalmat és olyan elemek vannak, amelyek minden körülményt felhasználnak arra, hogy a magyarok ellen a gyűlöletet szítsák. Horvátországban egy fanatikus magyarellenes társaság üzi játékaikat, amely nagy agilitással mindent kibaszna arra, hogy a királynő horvátokat a feljelentés szolgálataiba állítsa. Ezek a feljelentések nagy veszedelmet jelentenek, mert minden esetben, minden vádat és panaszt meg kell vizsgálni és a bán meg is teszi ez irányú kötelességét, de lehetetlen, hogy a kormány minden vádaskodást alaposnak és jogosnak vegyen.

(Horvát képviselők Pasics listáján.)

Szmracsányi György ismét felszólalt.

Szerbia megszállásakor — mondja — olyan okirat jutott birtokunkba, amely Pasics miniszterelnök tulajdona volt és amely olyan személyeket kompromittál, akik még most is Tisza István grófnak és a bánnak támaszai. Rámutat arra, hogy Pasics iratainak másolatában van egy névsor, amelyen a következő horvát képviselők nevei szerepelnek:

Popovics Szvetozlav, Wilder Vincezlav, Surnin György, Budszavnevic Sergius, Lenkovics Iván és Rajacsics báró.

Ez utóbbi, aki jelen van a képviselőház ülésén, nevének hallatára elénken titkoskodik.

A baloldalon viharos közbekiáltások hangzanak: Ne tiltakozzék, igaz van!

Szmracsányi: Ezenkívül meg a belgrádi rendőrtörőknél Szerbia hadügyminiszteréhez küldött jelentésében is hivatkozások történnek Rajacsics báróra.

A baloldalon nagy lármát tör ki erre a kijelentésére.

Szmracsányi folytatja beszédét és kijelenti, hogy a miniszterelnök, akinek erről a listáról tudomása volt leküldte Pemplényi újdéki rendőrkapitányt. Ez a rendőrkapitány ahelyett, hogy újabb bizonyítékokat szerzett volna be, ahelyett azzal foglalkozott, hogy a Justh pártra nézve kompromittáló iratokat találjon...

Ornási zaj tör ki a baloldalon. Felkiáltások a szélső baloldalon:

— Hallatlan! Disznóság!

Justh János a miniszterelnök felé: Hazaárulók, disznóság!

Az elnök ezért Justh Jánost rendre utasítja.

Kun Béla: Piszokosság!

Justh János ismét erosen kiált: Pimaszság!

Az elnök Justh-t ezért másodszer is rendre utasítja.

Szmracsányi György kijelenti, hogy találtak is a kutatások folyamán Kossuth Ferenének táviratát Pasicshoz és egy másik magánlevelét Pasicsnak. Emiatt a Szeremsebben a Justh-párt veszett híre napról-napra nő.

Tisza István gróf: A Szeremsebben?

Mozgás a szélső baloldalon.

Bartos János közbekiált: Hazaárulók. Az elnök ezért Bartost rendreutasítja.

Szmracsányi György: Találtak még egy levelet, amelyben Kovács Ernő neve szerepel. A miniszterelnök pártalapításnak rendeli alá az ország és a dinasztia érdekeit is.

Daniel Ernő: Szégyelje magát.

Nagy Sándor: Jobb volna, ha a frontra mennél!

Kis Ernő: Hazudik!

Szmracsányi ezután azzal fejezi be beszédét, hogy az az érdekünk, hogy nemcsak a külső, hanem a belső ellenség felett is győzünk.

Tisza István gróf miniszterelnök ismét válaszol a felszólalásra és kijelenti, hogy a leghatározottabban tiltakozik az ellen a dajkamese ellen, mintha Pemplényi rendőrkapitány akár tőle, akár a belügyminisztertől olyan utasítást kapott volna, hogy a Justh pártiak dolgai után kutasson. A belügyminiszter sem adhatott ilyen utasítást. Ami a listát illeti, kijelenti, hogy a kormánynak tudomására jutott, de a nyert információ nagyon hézagos és kisértékű volt. Néhány név után sifir jegyek voltak. A vizsgálatot épen ezer oiyamatoa tették és azóta azt folytatják. Ilyen körülmények között a kérdésnek nyilvánosságra hozatala megkövekeztathatja a vizsgálat kimenetelének sikerét. Végül kéri válaszának tudomásul vételét.

Szmracsányi György kijelenti, hogy van egy másik ügye is, amely szintén fényt vet a kormány eljárására. A zágrábi rendőrség a háború első napjaiban letartóztatta Surnin György ismert képviselőt, akinek pincéjében a rendőrség igen súlyos kompromittáló iratokat talált. Megtalálták az állam sifir kulcsát, amely akkor érvénybe volt. Ezenkívül találtak még három táviratot és megtalálták a desifrizozott táviratot is, melyet a zágrábi törvényszék elnöke intézett a zimonyi határrendőrség parancsnokához és melyben felhívja határrendőrkapitány figyelmét arra, hogy a trónörökös meggyilkolása miatt határozat van és senki nem lépheti át a határt. Megtaláltak továbbá Hideghéty miniszternek egy desifrizozott táviratát. Találtak három surgonyt, melyek Ferenc Ferdinánd főhercegre vonatkoztak, amikor a főherceg egyszer Zágrában átutazott. Találtak leveleket, amelyeknek bélyege alatt sifir jelek voltak. És ezek után meg is néhány hét múlva Surnin Györgyöt szabadon eresztették a kormány közbenjárására és most már három év telt el anélkül, hogy Surnin ellen az eljárást lefolytatták volna. Kötelességének tartja, hogy ezt az ügyet napirenden tartsa.

(Bolrányt szülő beszéd.)

Tisza István gróf miniszterelnök ismét válaszol. Ugyátszik — mondotta — a képviselő ur ezt az ügyet dössertnek tartotta.

Szmracsányi felugrik helyéről és izgottan kiáltja a miniszterelnök felé: Kikérem magamnak, disznóság! (Nagy zaj a baloldalon.)

Pát Alfréd: Menjen a frontra! Hazudik!

Zichy Aladár gróf: Rosszul állhat a Surnin-ügy, ha ilyen ember védi, mint Tisza István.

Tisza István gróf miniszterelnök: Hígyje meg a képviselő ur, hogy az az ügy nagyon gyenge lehet, amelyet ilyen hangosan felvetnek. Majd elmondja, hogy eddig nem tudott Surnin György ügyéről és az ügyet meg fogja vizsgálni.

Szmracsányi György csak röviden válaszol és megjegyzi, hogy ő adatokra hivatkozott és a miniszterelnök ezeket nem cáfolta meg.

A Ház a miniszterelnök válaszát tudomásul veszi.

(Naszios a Szmracsányi vállán.)

Ezután az ülést jelentő Rajacsics József báró személyes kérdésben szólal fel. Hevesen tiltakozik az ellene emelt vádak ellen. Életeben mindössze két ízben volt Szerbiában egyszer 1908-ban Belgrádban, ahol ott

töltött egy éjjelt, hogy másnap megnézhesse a várost és másodszor pedig Sabácban volt, amikor egy vadászaton egy társasággal átment Pilseni sört inni. Ez volt szerbiai politikai ténykedése. (Mozgásjel és derűtlenség a baloldalon.) Ki kell azonban entenie, hogy Szmezsányi sokkal többet érintkezett a Narodna Obrana tagjaival. (Nagy zaj balfelől.) Részt vett egy kiránduláson is Belgrádban.

Szmezsányi közbeszól: Rákossy Jenő vezetésével!

Rajacsics báró: Olyan beszédek hangzottak el akkor, ha azokat ő mondta volna el, joggal nevezhették volna a legnagyobb áruló-nak. Ezenkívül Szmezsányi György, Draniszlav Naszicsot, aki az annexiók krízis alatt a legnagyobb harcot fejtette ki a monarchia ellen, a vállára emelte.

Nagy zaj keletkezik a baloldalon. A jobb oldalon püsszegés.

Rajacsics báró: Ott maradt Naszics, Szmezsányi György nyakán sokáig.

Óriási lármá, közbekiáltások balfelől. Tap-solás jobbfelől.

Rakovszky István erősen kiáltja a szónok felé: A listáról beszéljen!

Rajacsics báró: Majd rátérek arra is.

Szmezsányi György: Pluj, szégyeljük magukat, akik ennek tapsolnak.

Rajacsics báró: Tudom, hogy ez kellemetlen önnek. És amikor már a képviselő olyan sokáig tartotta Naszicsot a nyakán...

Ismét óriási zaj tör ki, úgy hogy a szónok szavait nem lehet érteni.

— Arról van szó, hogy Ön hazatér. Ezt nem lehet viccel elütni! — kiáltják balfelől.

Rakovszky István: Előbb tisztázza magát, aztán beszéljen erről!

Szmezsányi György: Szemtelenség!

Rakovszky: Cinizmus!

Pallavicini György ögróf! Menjen Párisba!

Polónyi Géza: Egy kém miatt veszünk mi össze magyarok. Ez a magyar parlament!

Pallavicini György ögróf: Magyarországon még kém is beszélhet a házbau.

Huszár Károly: Hazatérő kém!

Rajacsics báró tovább beszél és kijelenti, hogy már a szerbek is sokáltak, hogy Naszics olyan sokáig ül a képviselő nyakán.

A zaj nem szűnik meg. Allandóan közbekiáltanak.

Sámege Vilmos: Részeg, vén bolond!

Rajacsics báró (folytatja) Naszics azt váaszolja, hogy négyszáz éve ül a magyar a szerb nyakán, akkor miért ne ülnék én egy fél órát egy ilyen nagy magyar nyakán.

Sámege Vilmos: Részeg disznó! Láttuk 48-ban.

Rajacsics báró: 48-ban sem hagyták el a Rajacsicsok uralkodójukat és most sem.

Óriási zajban folytatja Rajacsics beszédét és azt mondja, hogy azért, mert a szerb fiatalok között vannak tulzók, nem lehet az egész nemzetet gyanúsítani. Pasiacsal soha életében nem találkozott. Az ellene emelt vádakát vizsgálta és kijelenti, ha valaki eltene ilyen vádakot emel, az vagy nem komoly ember, vagy pedig gazember.

Az elnök a szót ezért a kifejezésért rendreutasítja.

Szmezsányi György csak röviden akar válaszolni az elhangzottakra és kijelenti, hogy 1908-ban Rákossy Jenő vezetése alatt Belgrádban volt az ottani újságíró egyesület vendége. Az ügyben egyébként a legnagyobb megdöbbenéssel állapítja meg, hogy a munkapárt egy hazatérő bitagnak tapsol.

Az elnök ezért rendreutasítja és az ülést öt percra felfüggeszti.

A folyosón, miután az elnök felfüggesztette az ülést, a munkapárti képviselők Tisza István gróf miniszterelnök köré csoportosultak, aki a heveskedőket csillapította és azt mondta, hogy nem szabad végtetekbe vinni a dolgot, ez árt a parlament tekintélyének és árt az egész országnak. Az ezenközti folyosón szintén hevesen tárgyalták Szmezsányi interpellációját, itt is az volt a vélemény, hogy nem kell a dolgokat végtetekbe vinni, így alakult ki az a helyzet, hogy a többi interpellációkat visszavonták.

Az ülés megnyitása után az elnök megállapítja, hogy a hátralevő interpellációkat törölték, az ülést ezért berekeszti.

H I R E K.

Az Aradi Közlöny hírszolgálat.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az Aradi Közlöny előfizetőinek és olvasóinak táborában általános, nagy feltűnést keltek azok a szenzációk, mindig legfrissebb és pontos tudósításaink, melyekkel az orosz forradalomról, a világtörténelemnek az 1789-iki nagy francia forradalom óta legnagyobb népmozgalmáról, napról-napra beszámolunk. Szám-talan levél érkezett hozzánk az utóbbi napokban, elismerők és érdeklődők, úgy hogy kénytelenek vagyunk elírni a műhelytitkot, megnevezni elsőrangú forrását hireinknek.

Az egész magyar sajtóban a Pester Lloyd az egyetlen napilap, amely stockholmi tudósítójától Gutmann Henrikától az orosz eseményekről külön, eredeti táviratokat kap, az pedig egészen köztudomású tény, hogy egyébként is a Pester Lloydnak van az összes magyarországi újságok közül a legjobban szervezett, legkiterjedtebb külföldi hírszolgálat. Viszont az egész vidéki sajtóban az Aradi Közlöny az egyetlen újság, mely a Pester Lloyd eredeti tudósításait, legfrissebb táviratait, magával a Pester Lloydal egyidőben napról-napra közli. Budapesti tudósítónk ugyanis Brody Ernő, a Pester Lloyd munkatársa, aki este és éjszakánként órákon keresztül telefonálja hozzánk az akkor érkezett újdonságokat. A Pester Lloydal való kellemes nexusunk azonban nemcsak a külföld eseményeiben, hanem a monarchia politikai életében való mindig precíz tájékozottságunknak is titka.

Második tudósítónk Havas József a „Magyar Távirati Iroda” munkatársa Budapesten. Tőle ennek a hivatalos könyvatosnak teljes anyagát kapjuk. Budapesti tudósításainkat tehát, mint látható, a legautentikusabb két helyről és a lehető legnagyobb gyorsasággal kapjuk.

— A miniszterelnök Bécsben. Budapestről telefonálja tudósítónk: Tisza István gróf miniszterelnök ma este egy nap tartózkodásra Bécsbe utazott.

— A miniszterelnökség új államtitkára. Ő császári és apostoli királyi Felsége tolyó évi március hó 19-én kelt legfelső elhatározásával dr. gróf Kiebelberg Kunó belső titkos tanácsost, magyar vallás- és közoktatásügyi miniszteriumi államtitkárt miniszterelnökségi államtitkárrá legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

— Adóügyi biztosok. A m. kir. pénzügyminiszter Todorescu György nyugalmazott községi jegyzőt és Zachariás Árpád községi jegyzőt az aradi m. kir. pénzügy gazgatóság-hoz ideiglenes minőségű adóügyi biztosokká kinevezte.

— Halálozás. Mittner József kereskedő, Arad város 30 éven át választott törvényhatósági bizottsági tagjának, a függetlenségi és 48-as párt IV. kerületi elnöknek március hó 21-én 73 éves korában elhunyt. Temetése 23-án délután négy órakor lesz a Varjassy Lajos-utca 39. szám alatti házból. Megboldogult leki üdvéért a gyászmise áldozat tolyó évi április hó 2-án délelőtt 10 órakor fog a Minoritaatyak plébánia templomában megtartatni.

— Eljegyzés. Bucher Adolf dr. postafőlelenőr eljegyezte Just Lizit. (Minden külön értesítés helyett.)

— Szólhámosság egy rendőrtanácsos nevében. Budapestről jelentik: A Pesti Hazai Takarékpénztárt telefonon értesítették Gegus Dániel rendőrtanácsos nevében, hogy egy nyomorgó banktisztviselő fog odaérkezni, aki méltó arra, hogy segélyben részesítsék. Csakhamar jelentkezett is egy fiatalember, aki Bartafalvy néven mutatkozott be és átadta a rendőrtanácsos névjegyét. A takarékpénztárban gyanusnak találták a dolgot és a fiatalembert azzal küldték el, hogy jöjjön másnap vissza. Egy félórával később Madarassy Beck Marcell báróhoz ment a fiatalember, miután előzőleg oda is telefonált a rendőrtanácsos nevében. A báró azonban értesítette a rendőrséget és már detektívek várták a fiatalembert, akiről kiderült, hogy Knaechtel Márton huszonkét éves tölénygyári akkord felíró munkás. A rendőrtanácsos névjegyét vállomása szerint egy Biró nevű ismerősétől kapta. A szélhámos fiatalembert tartóztatták.

— Kína még nem szakított Németországgal. Berlinből jelentik: Az itteni kínai nagykövethoz még nem érkezett hivatalos értesítés a diplomáciai szakításról. A nagykövét egyelőre Berlinben marad.

— Tejrasszia. Ma reggel öt órától kezdve a rendőrség Nyáry László rendőrtiszt vezetésével a Tisza István uti vámháznál tejrassziát tartott, melyen megjelent Bernard Jenő dr. hatósági vegyész is. A hatóság emberei a vámháznál a Mikeláka, Othalom és a szomszédos községek felől Aradra jövő összes tejeskolákat feltartóztattak és a magukkal hozott tejes kanak tartalmát megvizsgálták. Azokat, akik a hegyaljai motoros vasuton jöttek be a városba, szintén összelogdosták az állomáson és a vámházhhoz terelték őket. Mintegy harminkét kofaasszony tejet vizsgálták meg és mindössze két othalmi asszonynak a teje ellen nem esett kifogás. A többi mind vizezett tej volt. Mintegy ötszáz liter tejet hoztak be, amiből több, mint négyszáz litert meg kellett semmisíteni, mert a vegyvizsgálat megállapította, hogy az erősen vizezett. A harminc kofaasszonyt a rendőrségre kísérték, ahol megállapították, hogy nagyrészt mind volt büntetve már tejamisítás miatt. Ezek ellen most újból megindították az eljárást.

— A fémbeváltás meghosszabbítása. Utalással tolyó évi február hó 21-én 2084—1917. pm. szám alatt közzé tett hirdetemnyemre értesitem a város lakosságát, hogy a magyar királyi honvedelmi miniszter ur a mai napon kézhez vett 3888. eln. 20. b. számnú körrendelete szerint a tolyó évi 950. eln. 20. b. számú rendeletével a magyar szent korona országainak fémközpontja részvénytársaságnak a hadicélokra igénybe vett háztartási fémek vásárlására adott megbízás tartamát tolyó évi április hó 30-ig meghosszabbította, miért is Arad város területén ezen időpontig kizárólag Andrécyi Károly és Fiai, továbbá Pöhm János vaskereskedő cégek jogosított az igénybe vett háztartási cikkek beváltására. Miután pedig ezen határidő lejártá után a beszoigáltatás alá eső és be nem soigáltatott fém tárgyak az 1916. évi IV. t.-c. 6. §-ában említett szigorubb megtorló intézkedések alkalmazása szerint el fognak koboztatni, — ennél fogva ez alkalommal újból felhívom a lakosságot, hogy fémbeszoigáltatási kötelezettségének ezen határidőn belül saját érdekében feltétlenül tegyen eleget. Varjassy Lajos polgármester.

— A főrabbi kérelme. A közelgő husvét alkalmából tisztelettel kérem a hitközség tagjait, sziveskedjenek a katonák és hadbavonultak családjaiknak ünnepi ellátásához adományait hozzan Kossuth-utca 68. alá, vagy Halpern Miksa urhoz küldeni. A főrabbi.

— A Központi kávéházban máttól kezdve Zoli és Puci jól szervezett zenekara minden este hangversenyez.

LEGUJABB.

Erkezett reggel 3 órakor.

A дума-bizottság a legfőbb hadvezetőség. — Nem gyár- tanak municiót az orosz munkások.

Genf. Pétervárról jelentik: A дума-bizottság hadvezetőséggé konstituálta magát és átvette a hadsereg, valamint a flotta fölött a főparancsnokságot.

Stockholm. A lapok szerint a viszony a szocialista és polgári csoportok között igen rossz. A szocialista-párt programot dolgozott ki, amelyben köztársaságot és alkotmányt követel a béketárgyalások megkezdéséért. Ezt a hirt a pétervári távirati ügynökségnek kellett volna továbbítani, de az utolsó percben megtiltották. A szocialista-párt programját Czeidze írta alá.

Barin. Rotterdami jól értett forrásból jelentik: Az új orosz kormány eltörölte a Romanovok trónöröklését és a nagyhercegeket is kérte, hogy mondjanak le a trónról.

— Kirilbabában letartóztatták a cinkotai gyilkost. Min. éjjel telefonálta fővárosi tudósítónk, a fővárosi rendőrség ma éjjel azt az értesítést kapta, hogy Kiss Bélát, a cinkotai többszörös asszonygyilkost, Kirilbabában felismerték és letartóztatták. A rendőrség csak holnap tudja meg a részleteket.

— Köszönet. A ségai községi szegénytanulók konyhájának céljára legújabb Bedeus Károly báró gyűjtőívén a következők adakoztak: legújabb Bedeus Károly báró, Hollós László, Pika Sándor, Reich János, Juhász Lajosné, Koch Jánosné, Ungureán Béláné, Bustai Sándor 2—2 kor., Valku Miksa 1.50 kor., Szemmári Gy., Kemény János, Várfalvi Frigyes, Bodrogi, Szabó Vali, Pothof János, Fehér, Fűredi Ibolya, Fock Károly, Kosich Károly, Fekete Gyula, Vörös Zoltán, Keller Benedek, Horváth Ferenc, Horváth Etucé, Stanis Mária, N. N., Dióssy Ferenc, Hordai János, Bischoff Ferenc, Szeneszi György, Molnár János 1—1 kor., Dr. Bernáth Sándorné 70 fill., N. N., N. N. 60 fill., Zsiga Flórián, Bolvári Ambrus, Thömes Jenőné, Jenei István 50—50 fill., N. N., N. N., N. N. 20—20 fill. A nemesszövület adakozóknak halás köszönetet mond a ségai tanítótestület nevében Szántó Lajos, igazgató.

— Cukrosomagoló és papirzacskók Zerpoinél. 901

KÜZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— A Standard Magyar Fatermelők Részvénytársasága március 14-én tartott igazgatósági ülésén Grósz Béla ügyvezető-igazgatót a társaság ügyei körül szerzett kiváló érdemei elismeréseképpen vezérigazgatóvá nevezte ki, Deutsch Dezsőt, a Csucsai Faipar Részvénytársaság igazgatóját a társaság igazgatójává szerződtette, Nobel Árpádot, a társaság érdemes főtisztviselőjét, a helyettes igazgatói címmel ruházta föl, végül Pogány Sándor, Szegő Izsó és Vágó János főtisztviselőknél cégjegyzői jogosultságot adott.

— Termeljünk zöldségféléket. A m. kir. földművelésügyi miniszter közli a város közönségével, hogy a zöldségfélék vetőmagjainak hiánya mindinkább érezhetőbbé válik, s ha a hiány megszüntetése érdekében megfelelő gondoskodás nem történik, a zöldségtermesztés s ezzel kapcsolatban a közlekedés a jövő évben igen nagy nehézségbe fog ütközni. A konyhakerti vetőmagvak hiányának egyik fő oka a külföldi behozatal teljes elmaradása, másrészt

Berlin: A pétervári munkásság megtagadta az összes háború folytatására szükséges munkák fölvetelét. Az összes municiógyárak fizeme szünetel.

Liga. A Daily Chronicle jelenti Pétervárról: Az egyetlen felhő a horizonton a szélső radikálisok fanatizmusa. Ezeknek az ügyét a katonaság és munkásság tanácsa, — egy ellenőrizhetetlen szervezet — támogatja, amelynek több ezer tagja van. Tagjai az összes gyárak munkásaiból és a forradalmi ezredek összes századainak katonáiból kerülnek ki. Ez a teljes ellenmondó határozatokat kényszerült hozni, amelyekkel nagy nehézségeket okozott. A Szent Szinódus a liturgiából törölte a császári családért szóló imákat. A legfelsőbb pap-ság felajánlotta támogatását az új kormánynak. A rendőrség teljesen eltűnt, de azért a rend védelme, mert 2000 lönyei midie csapat örökösök föléte.

az, hogy a hazai magtermesztés termés eredménye jóval csekélyebb volt, mint a múlt évben. Ennek fő oka a magkészletek kifogyóban vannak, s így azok már is csak legnagyobb nehézséggel szerezhetők be. Ezen kedvezőtlen jelenséggel szemben, tekintettel arra, hogy a közel jövőben sem lehet számítani a külföldi vetőmag behozatalra másrészt figyelemmel arra, hogy a vetőmagnak hiánya miatt a hazai zöldségtermesztés, s ennél fogva a közlekedés is válságos helyzetbe jutott, inuitatva érezzük magunkat, hogy a zöldség magtermesztés elsőrendű fontosságára és a mai viszonyok között a közlekedés szempontjából való nagy jelentőségére Arad város közönségének figyelmét felhívjuk. A gazdasági szék.

— A Magyar Vasúti Fergalmi Részvénytársaság igazgatósága megállapította az 1916. évi mérleget. A mérleg szerinti tiszta nyereség, a vasúti kocsikra leírt 400.447 korona 76 fillér (a múlt évben 320.478 korona 94 fillér) levonása után 1.915.966 korona 88 fillér, az előző évi 1.729.053 korona 62 fillérről szemben. Az igazgatóság a folyó évi április hó 16-ára egybehívandó XXI-ik rendes közgyűlésének javasolni fogja, hogy a tiszta nyereségből a tartalékalapnak alapszabályszerű javadalmazása, továbbá az adótartaléknak 200.000 korona és a nyugdíjalapnak 25.000 koronával való dotálása után osztalékképpen részvényeiként 11% = 22 korona (a múlt évben 10%) fizetessék ki és a fennmaradó 388.817 korona 68 fillér új számlára vitessék át.

— Szőlősgazdák mozgalmai. Az Arad-hegyléi Szőlősgazdák Egyesülete Aradon tartotta rendes évi közgyűlését, amelyen Bódy Bódog elnöke alatt az egyesület tagjai közül mintegy negyvenen vettek részt. Az elnöki jelentés nagy vonásokban beszámolt az egyesület múlt évi működéséről, azután a hegyalján létesítendő központi szeszfeldolgozó ügye került tárgyalás alá, miből kifolyólag az egyesület a benyújtott kérvények elintézését fogja a pénzügyi minisztériumnál szorgalmazni, hogy a szeszfeldolgozó már ez év őszén üzembe helyezhető legyenek. A permetezéshez szükséges rézgálic kiosztását a földművelésügyi minisztérium ez idén is a közgazgatási hatóságok útján fogja eszközölni a szőlőterület arányában. Ezzel kapcsolatban az egyesület kéri fogja, hogy a rézgálic küldeményekhez a minisztérium kísérő személyzetet rendeljen ki, nehogy azok a vasuton esetleg másfelé tévedjenek el. A barackai állami szőlőtelepen feleslegessé vált szőlőkaróknak az egyesület tagjai részére kedvezményes áron leendő átengedését kéri az egyesület a földművelésügyi minisztériumtól. Az oidium elleni védekezéshez és a pincegazdaságban szükséges kén beszerzése érdekében szintén közben fog járni az egyesület. Végül tárgyalva lett még a gyűlésen a munkáskér-

dés és a hadi — nyereség — és vagyonadó kérdése, mely utóbbira vonatkozólag Bódy Bódog elnök szakzszerű felvilágosításokkal szolgált az egyesület tagjainak, a munkáskérdést illetőleg pedig felhívja az egyesület a hegyközségi elöljáróságokat a munkabérek egységes megállapítására.

— Az Első Magyar Iparosok megtartotta Vass Ferenc elnök vezetése alatt közgyűlést, amely az igazgatóság jelentését tudomásul vette és a nyereség felosztására vonatkozó javaslat jóváhagyásával elhatározta, hogy részvényenként 15 K osztalékot fizet és az alapszabályszerű levonások után még fennmaradó 105.845.48 K-t új számlára átviszi. Az igazgatóság, felügyelőbizottság és választmány azon tagjai, kiknek megbízatása lejárt, újra megválasztották.

— Arad és a Balkán. Ezzel a címmel Délmagyarország balkáni aspirációiról tart előadást vasárnap délután fél öt órakor a városnőze dísztermében Szávay Zoltán, a temesvári kereskedelmi és iparkamara titkára. Az előadást az „Összetartás” szabadkőműves páholy rendezi, melynek vezetősége az előadást szívesen látja Arad érdeklődő közönségét. Minthogy a kérdés különös fontossággal érinti Arad kereskedői és ipari életét, a rendező egyesület külön hívta meg arra az aradi kereskedelmi és iparkamara, az aradi ipartestület, az aradi kereskedelmi testület és az aradi kereskedők köre útján Arad kereskedőit és iparosait, továbbá Arad törvényhatósági bizottsági tagjait. — A vett meghíváshoz képest az előadást való megjelenésre az ipartestület tagjait ezúton is meghívja az ipartestület elnöksége.

LEGUJABB.

Ejjele 2 órakor érkezett telefonjelentés.

Sztrájk az orosz katonaság.

Stockholm. Pétervárról érkezett utolsó hivatalos jelentés szerint a tisztek lelővése mind aggasztóbb méreteket ölt. Különösen a pétervári újonczrezdek terrorizálják a tiszteket. A fegyelem a gárdaezredek legfőbbjében teljesen megszűnt. A katonaság megtagadja a szolgálatot arra hivatkozva, hogy a sztrájk jog most már a hadseregre is kiterjed. Csak a testőrség dragonyos ezredében nagy a fegyelem, de ezt viszont politikailag megbízhatatlannak tartják. Ennek a testőrszereznek parancsnokát Moszkvában lázadó katonák agyonlőtték. A katonák követelték, hogy zászlóikat vörös zászlókkal cseréljék ki és mikor ezt a tisztek megtagadták, agyonlőtték őket. A hadosztály állásfoglalása egyébként még nem teljesen ismeretes, megbízható jelentések vannak arról, hogy a forradalom nem csapott át az összes ezredekre. Azt sem lehet tudni, hogy a főparancsnokság, hogy alakul, mit fog csinálni Nikolai Nikolajevics. A provizorikus kormány legutóbbi manifestumában a hadsereg hangját akarja biztosítani magának, azt reméli, hogy az egész hadsereget ugyanaz az érzés vezeti, mint a forradalmi ezredekot.

Pétervár. A főhadiszállásról jelentik: A csapatokat nagy terepre gyűjtötték össze és vörös zászlók alatt, a Marseillaiset énekelve elvonultak. Nikolajevics nagyherceg kívánságára Alexejev vezérkari főnök fölolvasta nekik a cár lemondásáról szóló manifestumot és felszólította a csapatokat, hogy szolgálják hiven az új kormányt.

Pétervár: A Reuter ügynökség jelenti: A kormány fölhívást intézett a hadsereghez, hogy óvja meg szolidaritását és fegyelmét, mert az ország függetlenségének megvédése és biztosítása mellett lehetséges csak a belső átalakulás.

MOZGÓKÉP SZÍNHÁZ.

* A Wolfson-cirkusz utolsó díszelőadásának repríze. (A nagy Nordisk-dráma az Apollóban.) A legforróbb mozipremierekre emlékeztet-

FOG- tömések, aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színével azonos porcellánból. =

FOG- koronák, hidak, egész fogsorok szájpádlás nélkül aranyból, platínából vagy porcellánból. =

FOG- fogak eltávolítása, 100-as lefertés és hibás fogsorok átalakítása, valamint javítása. =

FOGHUZAS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lipca, Brüsszel és Londonban, nemkülönben Amerikában a legkiválóbb fogspeciálistáknál mint asszisztens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legtekélyesebb műsereivel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkiválóbb esetekben is a legteljesebb mértékben megtehetőek. **Telefon 757. szám.**

JACOBI GYULA vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárati Eötvös-utca 17.

tek az Apolló-színház mai-reprizének külsőségei. Már az előadások előtt kikerült a pénztár ablakára a „Minden jegy elfogyott” táblácska. Végtelen embertömegek hullámozgáltak az Apolló előtt; sokan, nagyon sokan kimaradtak az előadásról, mert már nem kaptak jegyet. A zsúfolt nézőtér érdeklődéssel kísérte a gyönyörű artista-dramát. Evelyn Iovarnó és Henrik herceg romantikus szerelmét. Az artista attrakciók pompás látványosságot nyújtanak. A publikum zajos tetszéssel kísérte a „Wolfson-cirkusz utolsó díszelőadásá"-nak csodás filmjét, amely a Nordisk-filmgyár legértékesebb remeke. A nagyszabású artista-filmét csütörtökön vetíti utoljára az Apolló. 3

* **Yvonne.** (Francesca Bertini repriz az Urániában.) A színház tegnap közkívánatra újra bemutatta az Yvonne című regény után készült filmet, amely a sorozatban első helyet foglal el. A sajnálatos háborúviszonyok megbénították a kereskedelemnek minden ágát. A harcban álló nemzetek kénytelenek lemondani egymás művészetéről, ipari termeléséről és kereskedelméről. A filmgyártást és kereskedelmét rendkívül súlyosan érintette ez a válság és amikor semleges államon keresztül mégis sikerült egy pár külföldi filmet a magyar piacra vetni, a közönség mohó érdeklődéssel kísérte ezek bemutatását. És a sikert a Francesca Bertini filmek aratták, mert az a pár kép, amely ebben az évadban bemutatásra került azt igazolta, hogy minden hazafiasság és minden elfogultság nélkül ennek a nőnek a művészete előtt kalapot kell emelni mindenkinek, aki igazi értékét szereti és becsüli. A Francesca Bertini képek előadási jogát magának a színház már rég biztosította, s a látogatók száza valószínűleg örömmel veszik ezt a híradást tudomásul, hogy újra alkalma van egy tökéletesen szép film keretében a moziszenész stárját viszont láthatni. — *Monna Vanna* drámai történet az Uránia legközelebbi szenzációja. 5

* **Szibéria** az Arany-sorozat III. filmje vasárnap az Erzsébet-mozgósínházban. A fehér cár birodalmát, Szibéria végtelen hómezőit és megdöbbentő képeit hozza elénk a természet valódi színpompájával és csodás film. Az öt felvonásos dráma mesés szövege rettenetes látványa a zsarnok orosz uralomnak. A korrupció, az embertelenség, a zsarnoki uralom utain vezet végig az idegizgató érdekességgel megírt dráma, amelyben a nézőközönség nem tudja,

előre, hogy mi lesz a cselekmény fejleménye, hanem minden jelene a váratlan meglepetés lesz a nézőre. A dráma ötödik felvonásának a tartalmát teljes lehetetlen leírni, oly lebilincselő és megragadó. Az ártatlanul száműzésbe hurcolt szökevények menekülése páratlanul áll az összes eddig bemutatott hasonló felvételek között.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Aradon, 1917. március 22-én, csütörtökön:
C) Berlet. C) Berlet.

A drótostót.
Operette.

Kezdete 7 órakor.

AZ

eseményekről napról-napra a legalaposabb és a legfrissebb tudósításokban számol be az

ARADI KÖZLÖNY

Közleményeinek eredetisége és érdekessége, valamint háborús híreinek megbízhatósága révén

MAGYARORSZÁG

vidéki lapjai között az első helyen áll. Az Aradi Közlöny a

LEGELTERJEDTEBB

napilap, amely a háború alatt is a közönség fokozottabb igényeit tartotta szem előtt és nem szállította le szövegrészének terjedelmét, miért is a

LEGTARTALMASABB

ujság. Az Aradi Közlönyt a közönség minden rétege olvassa és így a

LEGJOB

hirdetési organum. Az Aradi Közlöny nemcsak a helybeli és a

VIDÉKI

hanem az ország újságolvasó köreinek, valamint a harcúterén küzdő katonáknak is előszeretettel olvasott

NAPILAPJA.

A szerkesztésért felel:

Rudnyánszky Endre távollétében:

Stauber József.

Makói hagyma,

duahagyma, fokhagyma, fekete hagyma mag, petrezselyem, sárgarépa, pasternák, zeller, paradicsom, uzorka, vöröscsopa magok, díó, mogyoró, torma. Kiv. tel. nagyobb tételekben Makóról, előre rendelve kisebb tételekben Aradról.

Stearin és Parafin gyertya

nagy válasz ákban, olcsóbb mint tárhoz.

Cigaretta hüvely és ánum cipőkrém.

Naponként friss

Élő halak.

! vasat 30%-os fuvardíj emelése dacára, a halak kifizetését csak 50 fillérrel emeltem.

Szíves pártfogást kér

Lulvács Lózséf

Asztalos Sándor-utca 8. 1065

Raffiát pótló

szőlőkötözésre kiválóan alkalmas elsőrendű svéd papírból készült fonalat gyárt a

„HUNGARIA”

aradi pamutárugyár r. t.

Mintázott ajánlatok készséggel küldetnek. 1451

Használt ólom

megvételre kerestetik.

Válogatott

körishasábfát, körispallót, rönköt, szilfapallót, rönköt 18 cm. — 22-ig, száraz vagy félszáraz állapotban, minden mennyiségben veszek.

1745

Ajánlatokat kér

Schamberger faárugyár, Arad.

Az aradi waggongyár

mielőbbi belépésre

raktárnokot keres.

Ajánlkozók sziveskedjenek a gyári irodában személyesen jelentkezni. 1912

ECETSÁV

Garantált 66% vegyileg tiszta, étkezési célokra, prima svéd áru, 800 grammos üvegekben, á 12 K, mely megfelel 25 liter kellemes ízű asztali ecet készítéséhez.

Kávés

konzerv cukorral, mely a legfinomabb szemekavé legjobb kávépótléktól és tiszta cukorból lesz előállítva, 1 kg. megfelel 60 adag izletes kávénak á 0.2 liter.

Förkölt kávé

Ceylon és Cuba keverék kilója 11 K, küld utánvét mellett.

Beck Testvérek

Arad, Teleky-utca 20. szám. 1171

A BUDAPESTRE UTAZÓK
FIGYELMÉBE!
 Teljesen átalakítva megnyit az **Excelsior Pensió**, Budapest, Papnövelde-utca 8. szám. Rövidebb és hosszabb időre kapható lakás, teljes pensióval. **Alacsony árak, izletes ételek és tiszta szobák**

Felter Teréz
 kozmetikai intézete
 Forray-utca 4. szám.

Legmodernebb szépségápolás. Szépítés májfoltos, mitesszeres, pattanásos arcot széppé, rancos, öregedő arcot fiatalává eszkek. Szemölcsöt, hajszálakat végleg eltávolít. Vörös orr s kezelése, arcbőrhámlásztás, hajápolás. Arcmasszage jutányos bértelben. Szerek szétküldése vidékre is. Fogadók 9-12-ig, 2-6 ig, hivatalnokokat és különös alkalmakhoz esti órákban is. 521

Felter Teréz,
 Arad, Forray-utca 4. szám, I. em.

Felter Teréz
 kozmetikai intézete.

Értesitem a b. hölgyközönseget, hogy kozmetikai intézetemmel kapcsolatban hajmosást, ondulást, hajfestést Henna festékekkel és manikűrt végzek. 521

Felter Teréz
 Forray-utca 4, I. em.

DURATING!
 törvényesen védett vegyi szer, amely a kamarn öltönyök, egyenruhák, szövetek, női ruhák, reverendákon stb. mutatkozó fényt radikálisan eltávolítja.
 Kapható:
Schäffer Henriknél
 Arad, Andrassy-tér. Magyarorszag kizárólagos képviselőjénél 1—, 150, 2— koronás üvegekben. 627

Viszketegséget
 rüht, sömört legbiztosabban elűnt. **Barna zsír.** Kis tégey K 1.50, nagy tégey K 3.—, családi adag K 9.—, utasítással rendelhető: Dr. Flesch E. «Korona» győrtárából, Győr. 737

Deák Ferenc-utca 40/a. szám alatt, I. em., 2 esetleg 3 elsoranguan **butorozott szoba,** tskaritással, fürdőszobával, kladó. Bővebbet ugyanott. 1901

Száraz tűzifa
 waggontételeként, azonnali szállításra kapható

Körösvölgyi Pálinka-aktárban.
 Arad, Andrassy-tér 5. Telefon 851. 1914

Termelt tölgy, bükk és gyertyán rönkö eladás.
 A lugosi m. kir. erdőgazgatóság vasúti rakartárban készletezett 110.91 m³ tölgy, 75.12 m³ bükk és 27.10 m³ gyertyán rönkö három (3) eladási csoportban zárt írásbeli ajánlatok mellett nyilvános versenyargyaláson eladatik.
 A zárt írásbeli ajánlatok 1917. évi április hó 4-én délután 2 óráig a lugosi m. kir. erdőgazgatóságán nyújtandók be, hol azok 1917. évi április hó 5-én délelőtt 9 órakor nyilvánosan bontatnak fel. Részletes adatok, árverési és szerződési feltételek, ajánlati űrlapok és borítók a lugosi m. kir. erdőgazgatóságnál szerezhetők be. Lugos, 1917. évi március hó 16-án. 1915 M. kir. erdőgazgatóság.

IRÓGÉPEK,
 számoló-, sokszorosító- és diktáló gépek, valamint ezekhez minden kelléknek:
 (szalag, carbonpapír, sokszorosító-vias lap és festék, sokszorosítópapír, stb. stb.) **csakis elsőrendű minőségben** való eladása.
Internationals javító-műhely
 minden néven nevezendő mechanikai gépekre — szakértő vezetés mellett — berendezve.
Allandó gyors- és gépiró-iskola.
Írásmunkák, sokszorosítások vállalása.
ZIFFER és HOLLÓ cégneél
 ARADON, a főpostával szemben. 371

Tiszta, jó minőségű **házi szappan**
 nagyobb mennyiségben megvételre kerestetik.
Legfájdalmasabb tyukszemétől
 is három nap alatt mindenki megszabadul a Hajós-féle ANAGALLIN használatával. Kezelése igen egyszerű, nem piszkít, nem ragadós. A beszerzésnél vigyanni kell az ANAGALLIN szóra. Ara használati utasítással 1 korona.
Gyógyfener fogakat nyertek a Doré fogpaszta
 használatával. Nem habzik! A szájüreget dezinficálja, utólag igen kellemes. Ara egy porcelán-szellencének 80 fillér.

szertü szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy rakttára:
HAJÓS ÁRPÁD
 Gyógyszertára Arad, Andrassy-tér 5. szám alatt. 1914

Pk. 714/89—1916. sahoz **Árverési hirdetmény.**
 Az aradi kir. járásbírósnak a fenti az végzése következtében Pöhm János aradi lakos javára 1668 kor. 28 fillér tőkekövetelés, ennek 1912. évi október hó 28. napjától járó 5% kamatai és eddig 328 kor. 30 fillérben megállapított költségek erejéig lefoglalt és 1650 koronára becsült 1 drb vas pénzszekrény és egyéb tárgyak Aradon, Deák Ferenc-utca 38-34. sz. házban 1917. év március hó 23-ik napjának délután 3 órakor nyilvános árveresen legelőbbre ígéro vevőnek el fognak adatni.
 Ezen árverés Urbán Endre javára 1200 K és 1200 K tőke és jár. és Csukor László javára 1500 K tőke és jár. iránt is elrendeltetik.
 Arad, 1917. évi március hó 8-án. Najmányi Béla, bír. végrehajtó.

A jövedelem, a vagyon és a hadinyereség **adótvörvényekről**
 igen célszerű gyakorlati tájékoztatás adott ki Vihar Károly számtanácsos, melyek füzetként 1 korona 20 fillérért rendelhetők meg a szerzőnél, Budapest, II. Margit-körút 9/a. 1885

1886/1887. t. k. sz. **Hirdetmény.**
 Mezőhagyaték községnek telekkönyvi betétei az 1886: XXIX., az 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. t.-cikk értelmében elkészítetvén és a nyilvánosságnak átadtván, ez azzal a felszólítással tétetik közrő:
 1. hogy mindazok, kik az 1886: XXIX. t.-cikk 15. és 17. §-ai alapján — ideértve e §-oknak az 1889: XXXVIII. t.-cikk 5. és 6. §-aiban és az 1891: XVI. t.-cikk 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítései is — valamint az 1889: XXXVIII. t.-cikk 7. §-a és az 1891: XVI. t.-cikk 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végzől törleli keresetüket, azok pedig, akik valamely tehertétel átvételnek az 1886: XXIX. t.-cikk 22. §-a, illetve az 1889: XXXVIII. t.-cikk 15. §-a alapján való meghozását megátámadni kívánják, e végzől keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1917. évi október hó 5. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatóság-hoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltele után indított törleli kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;
 2. hogy mindazok, akik az 1886: XXIX. t.-cikk 16. és 18. §-ainak esetében — ideértve az utóbbi §-nak az 1889: XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítései is — a tényleges birtojos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellenmondással éni kívánnak, írásbeli ellenmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1917. évi október hó 5. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatóság-hoz benyujtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letele után ellenmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;
 3. hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülírt esetekben kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármily irányban sértve vették, — ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889: XXXVIII. t.-cikk 16. §-a alapján történt bejegyzését séremlésnek találják, e tekintetben felszólításukat tartalmazó kártyákat a telekkönyvi hatóság-hoz hat hónap alatt, vagyis 1917. évi október hó 5. napjáig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltele után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak séremlene nélkül támadhatják meg.
 Együttal figyelemre vették csak a telek, akik a betétek szerkesztésére kikötött bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszerűen egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyujtának, az eredetileg a telekkönyvi hatóságnál átvethetik.
 A battonyai kir. járásbírósnak mint telekkönyvi hatóság 1917. március hó 20.
 Dr. Rafájevics Miles, s. k. k. l. jegyző.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetés ára 8 fillér. Vas-tagabb betűkkel 16 fillér.

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

A legkevesb hirdetés ára 1 korona.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. Hirdetéseket délután 1/2 óráig veszünk fel.

A kiadóhivatalt fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közzétehető, megváltoztassa.

Levelezés.

Szerdán István
Pestről érkező és Borosjenőbe utazó katonát kérem, írjon „Barátság” jellegére. 1927

Ismeretség hiányában
megismerkednék egy kedves sebesültelemmel, „Arvácska” jellegére a kiadóba. 1928

Melyik kedves fiam
Ienne hajlandó ismeretemet kölni egy igen vigkedályú urileánnyal. Levelet „Arva vagyok” jellegére. 1929

„Február 6.”

Egyetlen cucikám! Édes soraidat nyolca-dikáról örömmel vittem — melyek újra felébresztették érzelmeimet és bídték el, hogy most érzem csak mennyire távol vagy tőlem. Leveledet 26-ról nem kaptam meg, eléggé sajnálom. Végtelen sajnálom, hogy nekem nem írhattok, de te írjál sokat, sokat, mert minden szavad kellemesen érint. Az ígért képet minél előbb elvárom, hogy legelőször abban gyönyörködhessek. Ha csak lehet, jöjj én teém, megígért időben engedve várak. Mindössze csókai örökre hű Jókád. 1909

Oktatás.

Német és magyar
gyorsírást tanít perfekt gyorsírónő. Cím a kiadóban. 1966

Alkalmazást keres.

Fräulein 1918
mit langjähr. Zeugnis sucht Stelle zu Kinder. Briefe erbeten unter „Deutsch.”

Hudmentes gépezet-keresés.
több évi gyakorlattal, jó bizonyítványokkal, április 1-re állást keres. Cím a kiadóhivataltban. 1904

Alkalmazást nyer.

Hámo-teri keresek
április elsejére kétemeletes bérházhoz. Dr. Lukácsy Lipót ügyvéd Arad, Forray-utca 2/a. sz. 1921

Bescheldenes deutsches
Fräulein wird zu einem 8 Jahr alten Knaben gesucht. Adresse in der Administration. 1907

Hávesetönd.

Idősebb nő, ki a gazdasági és háztartási teendőiben járatos, vidékre kerestetik. Cím a kiadóban. 1897

Egy idősebb

borbélyességű kerestetik. Zsilkes fodrász. Arad. 1891

Gazdasági begunármester

alkalmazást nyer április 1. belépésre Vajda Zsigmond kunagótai gazdaságában, u. p. Magyar-Bánhegyes. 1905

Bujarónd.

ki padló fényesítéshez ért, jó fizetéssel felvétetik Battyány-utca 28., I. em. 3789

Lakást keres.

Földművelés 3 szobás
lakást keresek. Címeket a kiadóhivataltban kérek. 1911

Három szobás lakást
keresek május 1-ére és egy kerítet vezetéki bérbe. Telefon értesítést kérek 766. számra. 1892

4-5 szobás
modern lakást keresek május 1-re. Löwinger, Haessinger-u 6. 1896

Kiadó lakás.

Szemleken 2 szoba,
essetleg 1 szoba, konyha kiadó. Cím özv. Franz Adolfná. Szemleken. 1918

Gyógyászat.

Dr. Schajkovsky
Lábizzadás elleni szere, biztos, kipróbált ártalmatlan szer, rögtön hat, ára 1 korona. Kapható Földes és Hehs gyógyszerárban.

Üzletek.

Kiadó
május 1-re, esetleg előbbre is, egy üzleti helyiség Bővebbet Neuman T. strérek városi rodájában. 1924

Egy üzlet helyiségre.
gyár, fátalap és kazánja köz-előn közele, halá eset miatt kiadó Ugyanott egy nőitberendezés is eladó Cím a kiadóban. 1910

Üzlet helyiségre kiadó
Szabadság-tér 5-6. szám Bővebbet Hammer Vilmos villanyműszeresnél. 023

Ingtalan.

Gróf T. sz. I. sz. utca 35-40.
fátalaprak alkalmas és Lövecz utca 6. számú villanypótló alkalmas házat szabad szobákkal eladók. Bővebbet: Boros B. utca 17. 1917

Házat megvételre keresek.
lehet 3-4 lakással, Orczy-, Ede-spacher-, Dezsa-, Török Gabor-, Weisslánc-, Varjassy József-utcákban. Cím a kiadóhivataltban. 1898

7 szobás
magánház nagy telekkel eladó. Cím a kiadóban Ugyanott egy keresathatos magánúti zongora eladó. 1691

Kiadó
Varjassy József-utca 20., Munkácsy Mihály-utca 5. és 6. számú házak. Bővebbet Porczán Lajosnál, Bocskó-utca 1899

Vétel és eladás.

Üsteti
állványok és pultok eladók Philipp Testvérekéknél, Eketen. 1919

Jóhangu zongora
eladó Kossuth-utca 39. (Dezsa-ház.) 1920

Irisz
nagyvirágú, pompás faj, gumói kaphatók Alsómarosparton 3. sz. alatt. 1965

Sárga kocsik
új, könnyű, egy és két lóra, olcsón eladó. Megkínthető Készletmisklós, tűzértelaktanya. 1923

Székely öltözék
nemes fűzvesző, tavaszi vágás, tiz markos kötegenként három koronával, nagy mennyiségben kapható Stefanutz János plebánusnál, Monorlakon. Villamos megállóhely a ház előtt. 1757

6 pár erős, új igazhám
eladó. Krasztel Márton szíjgyártó, Pantótán. 1824

Vesszek
a legmagasabb árban uraktól levett férfi ruhát, mindenféle egyenruhát valamint használt butort. Vidékre is megyek. Bleier Ignác, Bocskó-utca 1. 761

Könyveket.

bélyegeket és régi hegedűket vesz Deák Béla antiquariuma és könyv- és papírkereskedése, Forray-utca. Telefon 902. 871

Vesszek
koronázási bélyegeket és egész gyűjteményeket. Könyvtárakat és egyes könyveket. Kerpel könyvkereskedés. 901

Használt ólom
megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóhivataltban. 7892

Különbéle.

Hérbe keresetnek
Arad város hátsó részében, konyhakertészeti-nek alkalmas, öntözhető vagy erre berendezhető 8-10 holdas földterület, továbbá egy, a bolgár határához érő kertész. Ajánlatok az Aradi és eszaki vasutak Maganzüzmű központi i. ügy-16-székhez, József főherceg-ut 22. szám. III. bejárat, ajtó 6 sz. alá intézendők. 1868

Helyett.
A legártalmatlanabb arcszépítő és finomító. Izzadó, fényes, zsiros, atka- (mitesszerek) arcot naponta ahányszor szükséges, gyapotrát öntött folyadékkal megtörlik. Az arc rögtön csodás szép lesz, mintha valami mesés ebelet finomságu harmattal volna bevonva. Az atka pár nap alatt elmúlik. Ára 1 korona. Dr. Földes és Hehs piperezappan és vegyészeti gyára Aradon. Tíz méterrel ne használjuk. 19

Hollandi sajt

zsírdu, elsőrangú minőségű, legalább 1 kiló vételnél

11 koronaért

a Tejcsarnokban,

Karolina-utca 8. 1922

Ugyanott eladók: teljes üvegek, jégsezekrények, pult, asztal, márványasztal, zsirnak alkalmas 40 és 70 literes bödön, tejhűtő, két és háromkerékű tolókoszi fából és vasból, répavágó, kézi daráló, 5 és 100 literes boroshordó, stb.

164-1917. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széké a város tulajdonát képező Marosparti 5. sz. 218 □ öles és 6 sz. 220 □ öles telkeknek eladása iránt folyó év március hó 26-án d. e. 10 órakor árverést tart.

Bánatpénzzel leteendő az ajánlati ár 10 százaléka készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban. Árveréni lehet mindkét telekre külön s mindkét telekre együtt.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal. Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be a csak akkor vételnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénznek a városi pénztárba történő befizetését igazoló jegy mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja. Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1917. évi március hó 6-én tartott üléséből. A gazdasági szék.

Matteine-féle patkány és egérintás

Aj eljárás szerint. Patkány- és egérintáshoz ajánlok **patkány- és egérintőszert**. A XX. század legmegbízhatóbb patkány- és egérintőszere, csak patkányt és egeret öl meg, emberre vagy állatra nem veszélyes, tehát mindenütt elhelyezhető.

A patkány- és egérintőszert rati us árai:
1 kis adag 2-300 patkány kiirtására 6 K
1 nagy adag 3-600 patkány kiirtására 12 K.

„Matteine”
vegyészeti laboratorium
Arad, Boros Deni-tér 1. szám
Telefon 10-45.

2672-1917. pm.
Hirdetmény.

A közlélmegelő bivatalt felügyelő-bizottságának javaslata március hó 9-től további intézkedésig a m. kir. beügyminiszterium 68112-1915. számú rendeletével nyert felhatalmazás alapján Arad sz. kir. város területén a babnak kicsinybeni árszámítási arát kilogrammonként 80 fillérben állapítom és annak eladását a ha óráig által forgalomban mozott jegyrendzernex és később megállapítandó tejedaghoz kötöm.

Babot kicsinyben a most megállapított árán Aradon magasabb áron árulni tilos, akl ezen tilosmat megszegi, az 1251-1916. M. E. számú rendelet értelmében kihágást követ el, amelyben a cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, hat hónapig terjedhető szabással és 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetlek.

Az a készlet tekintetben, melyre nézve a kihágást elköveték, elkobásnak van helye.
Varjassy, polgármester.

Ücska, használt

ólomcöveket

és egyéb ólomtárgyakat

megvételre keresünk.

Aradi nyomda részvénytársaság.

Földbirtokosoknak	
35 évre	4 1/2% kamat 99 arfolyam,
50 évre	5% kamat 1% törlesztés teljes arfolyam,
63 évre	4% kamat 0.85% törlesztés 94 1/2 arfolyam mellett, továbbá
aradi és békesohabai házakra	
50 évre	5 1/2% kamat, 1/2% törlesztés 98 arfolyam mellett törlesztéses kölcsönökkel folyósított és birtokparcellázásokat elvállalja és gyorsan kereszttel vezeti a
Budapesti Kölosönközvetítő és Parcelázó Reszvénytársaság	
Budapest, VIII., Kenyérmező-u. 6.	
Aradi megbizottunk: Bonyhádi József ur, Kapa-u. 47., d. u. 2-4.ig.	